

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani și treia-oară 10 bani.

Invitare de abonament.

In curând se împlinește jumătatea dintâiu a anului acestuia și „Foaia Poporului“ intră în a doua jumătate din anul al X-lea al vieții sale.

Credincioasă programul său și menirii sale de a fi făclie luminoasă pentru talpa țării, pentru țeranul român, ea și va urmări mai departe scopul cu aceeași râvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsurile poporului nostru, ca și până acum.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru țeranul român și pentru oamenii dela țeară și tot astfel va lucra cu îndoit zel și mai departe.

Cei-ce au cetit „Foaia Poporului“ și au avut-o în casă, o știu prețui.

De aceea credem și nădărdim, că ei nu o vor lăsa să nu o albă mai departe și în nădejdea aceasta deschidem nou abonament pentru „Foaia Poporului“ pe sem. II. al anului 1902.

Astfel venim a ruga pe onorații abonenți, ca nu numai să se grăbească a trimite în curând prețul de abonament, dar și să spună tuturor, cu cari se întâlnesc și dau în vorbă, ce este „Foaia Poporului“, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i îndemne a abona această foaie, de oare-ce pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, apoi pentru comercianți și meseriași, este și cea mai ieftină dintre foile românești. — Prețul va fi:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România:

Pe un an întreg . . . . . 10 lei.
Pe o jumătate de an . . . . . 5 lei.

Pentru a pute ține bună rânduială, onorații abonenți, vechi și noi, sunt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonațiilor de până acum li-s'au trimis deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu fașia sub care primesc foaia, lipită pe dos, așa că trimitătorul nu are decât să și scrie numele său și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la postă.

Abonenții noi sunt rugați a și scrie numele lor și al comunei, foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea
„Foi Poporului“.

La finea anului școlar.

S'au închis și porțile școalelor mari dela oraș și partea cea mare a elevilor pleacă din nou la țeară. În sufletul multor părinți se naște acum întrebarea, ce să facă cu copiii lor la toamnă. Întrebarea aceasta și-o pun mai ales părinții, ai căror copii au terminat patru sau opt clase gimnasiale sau reale. Numărul celor din urmă e mai mic, mulți sunt însă cei de felul prim. Și nu e lucru ușor, de a răspunde la întrebarea aceasta. Cheltuielile cu școala dela oraș sunt mari, cu mult mai mari, de cum erau acum 30—40 ani. Didactrele s'au mărit, cărțile de lipsă pentru școală s'au înmulțit peste măsură, cuar tirele sunt mai

soumpe. Pentru îmbrăcăminte încă se cer spese mai mari, căci acum nu mai prea vezi copilașii noștri îmbrăcați în haine țesute și cusute de mamele lor, ci în de cele orășenești. La asta au fost siliți la unele gimnasilor de stat chiar de directorul școalei, care nu privia cu ochi buni la portul românesc.

Pe lângă greutatea acestora mai vin încă și persecuțiile, pe cari le îndură copiii noștri mai ales la școalele de stat. Nu e destul, că elevii români au greutate cu limba, dar ei mai vin adese-ori și batjocuri și trântiți la finea anului școlar fără milă, așa că părinții spesează de multe-ori înzădar pentru ei.

În fața atâtor necazuri e deci de o însemnătate deosebită hotărîrea, ce o vor lua părinții cu privire la viitorul copiilor lor, îndeosebi a celor-ce au terminat patru clase gimnasiale sau reale. Ei se pot hotări în mai multe feluri, aici însă vom să le atragem din nou atențiunea asupra școalelor militare.

Patruzeci de mii de soldați români avem în armata austro-ungară. Numărul oficerilor români însă e foarte mic în asemănare cu al soldaților români. Și e mirare, că lucrul stă așa, căci în nici un oficiu de stat nu e omul așa de asigurat, ca la miliție. Oficerul e onorat și plătit bine, Românul ajuns în armată nu e silit să și calce pe simțemintele lui naționale, din contră, e cinstit chiar ca Român, fiind acesta recunoscut de veacuri ca bun soldat. De aceea recomandăm și de data aceasta tuturor părinților să și dea copiii, cari au terminat patru clase gimnasiale, reale sau civile, la școalele de cadeți. O greutate

FOITA.

Poesii populare.

Din Fărăgău.

Comunicate de M. Lup, june.

Am o mândră nu-i departe,
Dela noi vre-o două sate
Și numa-un deal ne desparte.
Dealul de s'ar risipi,
Noi mândro bin' ne-am iubi.
De s'ar face dealul luncă,
Să ved mândra unde lucră,
Pe la ameazi de s'a oulea
Să mă duc să-i țin umbra,
Să n'o ardă soarele,
Că-i albă ca doamnele.

Cântă cucu-n pae ude,
Strig la mândra nu m'aude.
Ba eu bade te-aud bine
Numai maica-i lângă mine,
Aș veni și mi-e rușine.

Spune dragă maică-ta,
C'a vârsat mâțuca apa
Și tu mergi ca s'aduci alta.
Pune cofa la fântână
Și vino la badea-n mână,
Strică cofa și-o fă doage
Și vino la badea-ncoace.

Mândro cât trăești-n lume,
Nu-i striga badii pe nume,
Făr' strigă floare de ceapă,
Nime să nu se priceapă,
Făr' strigă floare de vie,
Nime-n lume să nu știe.

Nu te uita lele mândru,
Că la tine nu mi-e gându,
Că gându și de mi-ar sta
Maica mea nu m'ar lăsa.

Lele inima mă doare
După gura dumnitale,
Lele inima imi pică
După gura ta cea mică.

Din Foeni.

Comun. de Alexandru Murgu, econom.

Frunză verde de ilină,
Să vini bade prin grădină,
Să culegem bolbocină;
Și să calci p'un fir de ceapă,
Nime să nu ne priceapă.

Nana mea cu ochii mici,
Ce mă faci de vin p'aici?
Ba io bade nu te fac
Numai ție așa și-e drag,
Că oărarea o-am vărut
Să vini bade mai grăbit,
Că-i cu var de cel mai mare
Să vini bade tu mai tare,
Că te-așteaptă mândra tare,
Ca să-ți dea o sărutare
Pentru-atâta așteptare.

vor întâmpina mai ales la început din cauza necunoștinței limbii germane. Aceasta însă n'are să-i sparie, mai ales, că le e dată puțința de a se înscrie pentru un an în institutul pregătitor dela Marburg. E adevărat, că în cazul acesta are să stea cinci ani la școală, dar' prin înscrierea în cursul pregătitor elevul se scapă de greutățile, ce le-ar întâmpina în școală cu limba germană și e totdeauna sigur, că fiind silitor va absolva cu succes fiecare curs.

La miliție deci, și copiii au viitorul asigurat și vor binecuvânta pe părinții lor.*)

Respins. Un proces, care și are rădăcinile în primirea festivă a redactorului slovac Pieter, sosit acasă din temnița Seghedinului, s'a terminat alaltăieri la Curie. Doi oficiali Halász și protopretorul Ujhelyi au acuzat pe Slovacul Scultety pentru pretinsă calomnie și judecătoria din T. S. Martin' l a osândit la două luni temniță și spesele de proces. Curia a respins apelul, aprobând sentința de osândire.

Szell și Evreii din România. În ultima ședință a dietei a interpellat deputatul Buzath, din part. popular, pe Szell în privința măsurilor luate, ca să împedescă imigrarea Evreilor din România. Szell a comunicat, că a reînnoit ordinațiunea dată în privința aceasta acum doi ani. Conform acestei ordinațiuni pot să treacă granița numai astfel de persoane, cari pot arăta prin pasaport finta călătoriei lor și dispun de spese de călătorie în suma de cel puțin 400 coroane sau apoi au un certificat de transport dela vre-o întreprindere. De altmintearea proiectul de lege despre imigrare e deja gata. Legea comunală va fi schimbată în ce privește apartinența și poliția de graniță va fi statificată.

Magyar Szó regretă mult, că ministrul-president al Ungariei ia o atitudine așa de respingătoare față de singurul popor, care se contopește cu atâta abnegațiune în sinul națiunii. — Primească-i, dar' atunci așeze-i pe Altöld!

Fiascul limbii maghiare în școlile populare. Ministrul Wlassics nu e de loc mulțumit cu rezultatul obținut din limba maghiară în școlile populare nemaghiare. Copiii Românilor, Germanilor, etc. nici acum nu vorbesc ungurește, nici nu pot face singuri multe recurse timbrate, de cari au lipsă părinții lor, în limba maghiară, asemănându-se în privința aceasta cu ai — Maghiarilor. Cu o nouă ordinațiune, dată sub nr. 30332 și trimisă inspectoratelor școlare, autorităților superioare bisericesti și comisiunilor administrative, vrea să lecuească răul. În ordinațiunea aceasta constată nesuccesul propunerii limbii maghiare, îndrumă pe inspectorii școlari să viziteze cât mai des școlile nemaghiare, concentrându-și

*) Instrucțiunea (în limba română) pentru primirea la școlile de cadeți se poate comanda la Tipografia, soc. pe acții în Sibiu, cu prețul de 46 bani cu porto cu tot.

interesul indeosebi asupra limbii maghiare. Celor-ce nu le va ajunge pașalul de drum, să ceară, oă li-se va mări. În fiecare an să facă ministrului de două ori raport eshauriant despre cele constatate, ca acesta să iee măsuri în consecință. Ordinațiunea cuprinde și îndrumări cu privire la numărul orelor, metoda și estensiunea, ce e de a se da propunerii limbii maghiare. Cere între altele, ca jumătate din numărul orelor de peste săptămână să se tolosească pentru propunerea limbii maghiare!

Împăratul Wilhelm și crucea. Din o vorbire, ținută de împăratul german, în Aachen, comunicăm următorul pasaj frumos:

Cine nu-și bazează viața pe religie este pierdut. Astfel voesc și eu și fiindcă în aceasta zi și în acest loc voesc nu numai să vorbesc, dar' să fac și vot, vă făgăduiesc prin aceasta, că întregul imperiu, întregul meu popor reprezentat prin acest stat major, însuși imperiul și casa mea domnitoare le pun sub scutul crucii, despre care apostolul Pavel a zis, că numai în ea este mântuire și că oamenilor nu li-s'a dat alt nume prin care se pot saluta și despre care însuși a zis: Mai curând vor trece cerul și pământul decât o cirtă din cuvintele mele.

Autonomia Tirolului - de sud. În chestia autonomiei Tirolului italian a convocat guvernatorul, înainte de deschiderea dietei, o conferință, la care și-au trimis toate partidele reprezentanții lor. În conferință a declarat guvernatorul, că guvernul e învoit cu autonomia Tirolului italian, dacă se va păstra unitatea țării și nu se vor lua dispoziții, cari să o păgubească din punct de vedere economic. Cererile Italianilor se pot contrage în următoarele: împărțirea curiei electorale a marilor proprietari, împărțirea comitetului țării și a consiliului școlastic. Secția italiană dela amândouă aceste comitete să rezideze în Trident, având să dispună independent în privința mijloacelor proprii și în privința măsurilor, ce sunt de luat în favorul Tirolului italian. Majoritatea celor-ce au participat la conferință a primit în princip cererile italiene, așa că și succesul dezbaterilor din dietă apare asigurat.

Spre împăcare. Organul partidului popular din Bucovina, »Destep-tarea« publică la loc de frunte un comunicat, care este un semn foarte îmbucurător al apropierii și împăcării celor două partide române, cari până acum de multe-ori au luptat între sine în loc să-și unească forțele contra dușmanului comun. Comunicatul amintit este de următorul cuprins:

În 20 Iunie a. c. delegații esmiși de partidul conservator român și de partidul popular național au stipulat un compromis relativ la cooperarea politică a ambelor partide române, cu rezerva expresă, că individualitatea politică a respectivelor partide rămâne neatinsă.

În compromis se prevede ca organ comun o dirigență, compusă din membrii delegați din ambele partide. Decisiunile dirigenței vor fi obligatoare pentru fiecare membru al ambelor partide. Deputații ambelor partide, din camera imperială și din dieta țării, vor forma câte un club parlamentar comun. Prin adoptarea definitivă a compromisului din ambele părți, politica Românilor va deveni în afară unitară și solidară, va avea și efecte bune privitoare la disciplina internă.

DIN LUME.

Germania.

Polonii continuă cu reacțiunea provocată de măsurile de desnaționalizare luate de guvernul german. Foaia »Novi Viek« publică un apel, în care provoacă pe toți Polonii să sërbeze în mod demn aniversarea biruinței, obținute de regele polon Jagello în anul 1410, când a hătut pe cavalerii germani la Grünwald.

Agitațiunea naționalistă a pătruns și la Polonii din Vestfalia, unde sunt emigrați mai ales ca muncitori. Acestia au hotărît să absenteze în mod demonstrativ când cu visita, ce o va face Wilhelm în țările renane, totodată au hotărît în adunări mari populare, că Polonul, care va fi membru la o reuniune germană sau are altfel de legături cu ea, să fie taxat de trădător de nație. Căsătoriile mixte între Poloni și Germani să fie între ori-ce împrejurări escluse. Boicotarea comercianților germani încă câștigă tot mai mult teren.

În 19 l. c. a murit regele Saxoniei, Albert, în Sibyllenort. El a fost de mai mult timp greu bolnav, așa că moartea n'a fost neașteptată.

Regele Albert a fost unul dintre cei mai vechi și mai intimi amici ai Monarhului nostru și în fiecare an venia la Viena, ca să participe apoi la vânătoarea împărătească din Stiria.

Urmașul lui e fratele seu George, născut în anul 1832.

Anglia.

Cu toate enormele pregătiri făcute pentru încoronarea regelui Angliei, actul încoronării s'a amînat pe timp nedeterminat. Depeșele anunță, că pricina amânării este boala regelui. Să vestește, că regele a fost fost operat.

Din cauza amânării poporațiunea Londrei e foarte consternată; toate pregătirile s'au încetat.

Peninsula-balcanică.

Supravegherea presei devine tot mai aspră în Constantinopol. Personalul oficiului de cenzură s'a înmulțit, indeosebi vor fi supraveghiate foile armene, dar' și cele grecești și franțuzești. Foilor armene li-s'a interzis folosirea cuvîntului »aczain« (național).

În Constantinopol e răspândită fama, că Said Eghe, un nepot al Sultanului și fiul fostului împărat Abdul Asiz, a fost sugrumat în temniță, fiindcă ar fi plănuit răsturnarea lui Abdul Hamid.

Despre un conflict serios între Turcia și Bulgaria se comunică din parte bulgară următoarele: În anul trecut s'a revocat din motive de economie reprezentantul comercial bulgar din Seres (vilaietul Salonic) incredințându-se cu agendele acestuia un cetățean american, locuitor acolo. Mutașeriful din Seres l-a provocat de curând pe acesta, că în timp de 24 ore să renunțe la acest post și să îndepărteze steagul bulgar de pe locuința sa. Nesupunându-se acestei recerări, steagul a fost îndepărtat de funcționari turci. Agentul bulgar din Constantinopol a primit dela guvernul din Sofia ordinul să adreseze Porții o notă energică și dacă nu va primi satisfacție să părăsească Constantinopolul.

Turcia a protestat contra ridicării agentului diplomatic bulgar din Petersburg la rangul de ministru plenipotențiar, fiind Bulgaria vasală Turciei.

Africa-de-sud.

Lordul Milner, guvernatorul coloniei Cap, a fost numit guvernator al Transvaalului.

Cu toate asigurările guvernului englez, că se va îngriji de soarta Burilor, starea acestora e foarte critică. Casele și moșiile lor sunt pustiite și din suma de 3 milioane lire engleze puțin se vine pe un Bur. Afară de aceea prețul vitelor s'a urcat dela 5 la 30 lire. Peste tot e lipsă de vite, căci Englezii au folosit multe pentru consum și ce au mai rămas, au ucis. Bucate nu mai pot sămăna, fiind acum prea târziu, ear' pușul oucuruzului se poate face numai în August și Septemvrie, urmând recolta în Aprilie din anul viitor. Femeile și copiii s'au folosit cu bucurie de primul moment, ca să iese din castrele de concentrare, dar' acum duc mai mare lipsă, ca pe timpul, când erau prinși.

Kitchener a plecat la Anglia. Înainte de plecare a adresat generalilor buri o telegramă, în care le mulțumește pentru energia și tactul, cu care au ușurat predarea Burilor.

Știri mărunte.

Convențiunea pentru regularea contractelor în legile despre căsătorii, divorț și scutul minorilor a fost subscrisă de reprezentanții Austriei, României, Italiei, Franței, Germaniei, Belgiei, Svițerei, Olandei și Luxemburgului.

»Daily Express« vestește, că Anglia a primit, la dorința Sultanului din Maroc, protectoratul asupra tuturor porturilor marocane, dându-i în schimb un împrumut.

Poliția din Atena a arestat câțiva agenți ai comitetului macedonean, la cari s'au aflat scrisori compromițătoare.

Școalele din Macedonia.

Cetitorii noștri știu, că în Turcia, provincia Macedonia, locuiesc peste un milion de frați Români, de aceeași lege și limbă cu noi. Aceștia poartă o grea luptă pentru limba lor cu Bulgarii și Grecii de-acolo. Noroc, că guvernul din România îi sprijinește, că să poată ajunge mai ușor la isbândă.

În Monitorul oficial s'a publicat bugetul subvențiilor școalelor și biseri-

cilor române din străinătate pe exercițiul 1902—1903, alcătuit în limita sumei de 335.000 lei.

Iată cum se împarte aceasta cifră bugetară pentru școalele din Macedonia. Sînt școale primare în 66 localități și aceste școli au 146 de învățători și învățătoare, cărora li se plătește pe șapte luni suma de 53.410 lei.

Apoi avem: Liceul din Bitolia școala, secundară din Bitolia, școala comercială din Salonic și cea din Ianina.

La liceul din Bitolia sînt 17 profesori, la școala secundară de fete 9, la școala din Salonic 10, la cea din Ianina 9.

În sfîrșit pentru întreg personalul didactic și administrativ al acestor școale se plătesc pe șapte luni 46.886 lei.

Ear' materialul pentru aceste școli costă anual: 46.310 lei.

În Bulgaria avem: două școli în Sofia, una de băieți și alta de fete; o școală mistă la Turtucaia. Pentru personalul acestor școli se prevede dela 1 Aprilie 1902—1 Septemvrie 1903 suma de 6713, ear' material pe tot anul se prevede suma de: 2860 lei.

Chiriile tuturor acestor școli pe 7 luni, dela 1 Septemvrie 1902—1 Aprilie 1903, fac suma de 30.741 lei.

În buget figrează și cheltuielile făcute dela 1 Aprilie 1901—1 Septemvrie 1902, dar' ele s'au pus separat, pentru că dela 1 Septemvrie s'au făcut numeroase modificări în împărțirea subvenției și mai ales multe scăderi.

Capitolul revisorilor și al pensiei fostului inspector, pe șapte luni, 6.860 lei. Bursele în țeară, pe un an: 7.307 lei. Burse la Constantinopole: 2.430 lei. Burse la Galata-Sarai 2.932 lei.

Subvenții, comisuni și fond pentru deschiderea de cheltuieli extra-ordinare: 32.191 lei.

În sfîrșit pentru preoți, cari sînt în număr de 40, cântăreți și pensionari se plătește dela 1 Sept. 1902—1 Apr. 1903 suma de 9795 lei.

SCRISORI.

O nouă reuniune.

Zlagna, 5 Iunie n. 1902.

La neobositul interes purtat din partea unor persoane din loc, cu simțăminte nobile, în ziua marelui Constantin și Elena a. c. s'a constituit »Reuniunea femeilor române gr.-cat. pentru înfrumusețarea bisericei gr.-cat. și ajutarea elevilor săraci dela școalele din Zlagna«.

Adunarea de constituire s'a ținut în biserică gr.-cat. din loc după sf. liturgie, unde cu mare însuflețire și interes a luat parte mulțime de credincioși, atât din clasa inteligenței, cât și din popor.

După intonarea »Împăratului cerească« din partea celor prezenți, adunarea a fost deschisă prin o vorbire însuflețită din partea dlui protopop Iuliu M. Montani.

Ca presidentă ad hoc a fost aleasă doamna Elena Albini și secretar dl Ioan Crișan. După aceasta a urmat desba-

terea proiectului de statute, care s'a primit cu puține modificări.

A urmat apoi alegerea comitetului. De presidentă a fost aleasă cu aclamațiune doamna Elena Albini; de v. presidentă doamna Ana Moldovan; casieră: doamna Fabia Pop; controlor: domnișoara Lucreția M. Montani; director va fi totdeauna preotul local greco-catolic; secretar: dl I. Crișan.

În comitet au fost alese 12 membre cu vot decisiv și 6 membri (bărbați) cu vot consultativ.

Numărul membrilor înscriși sînt:

I. Membre fondatoare cu câte 30 coroane:

1. D-na Elena Albini. 2. D-na Ana Moldovan. 3. D-șoara Elena Olariu, la olaltă 90. cor.

II. Membre pe viață cu câte 20 coroane. Doamnele: Fabia Pop, Octavia Sebeșan, Lina Chirilă, Iulia Irimia, Agafia Gongolea, Maria Tomotaș, Alexandrina Lengyel, Aurelia Beșu, Catarina Domșa, Elena Popescu, Catarina Farcaș, Rozalia Crișan, Silvia Dămian, Lina Dănilă, Ludovica Iancu, Octavia Scrobote, Paraschiva Maguțiu, Susana Șerdea, Anica Turlaș, Müller Ida, Elena Coada, Elena Musa I. George, Elena, Sofia Tomotas, Elena Morariu, Aurelia Crișan și d-șoarele: Lucreția M. Montani, Minerva Popescu, toate din Zlagna; doamna Maria Popovici, din Cib și d-na Otilia Radu, din Feneș, la olaltă cu 580 coroane.

III. Membre ordinare cu câte 2 coroane:

Lina Iancu, Maria Crișan, Ana Cristea, Lina Scrobote, Saveta Roșca, Ana Hora, Maria Crainic, Luiza Tomotas, Sofia Dănilă, Anica Todea, Elena Tomotaș, Agafia Rus, Elena Truța, Elena Bistrean, Stana Șerban, Maria Mărginean, Elena Grava, Paraschiva Tanislav din Zlagna, Susana Dușu din Pătrîngeni, Valeria Totosescu din Feneș laolaltă cu 40 coroane.

IV. Dintre bărbați membri ajutători pe viață cu câte 20 cor.

Iuliu M. Montani, Iuliu V. Albini, Dr. Ioan Rece, George Scrobote, Ioan Cismaș, sub. nct. Iuliu Pop, Carol Lengyel, Ioan Ebergeni, Dănilă Făroaș, Stefan Tanislav, Stefan Dănilă, Adam Dămian, Pompiliu Popescu, Ioan Morariu, Tit Domșa, George Chirilă, Constantin C. Irimia, Ioan Tomotaș, Berci Gongolea toți din Zlagna, laolaltă 380 cor.

V. Membri ajutători, cu câte 2 cor. la an.

Michail Moldovan, I. Crișan, George Tanislav, Ananie Crișan, Ioan Crișan, cărneanul, George Tomotaș, Petru Tomotaș, George Grava, George Todea, Nicolae Tanislav, Longin Turlaș din Zlagna, Traian Radu din Feneș și Aron Crainic din Cib, laolaltă cu 26 cor.

Adecă numărul membrilor înscriși până acuma e de 84 cu un capital înscris de 1116 coroane ca fond neatacabil. Considerând reuniunea aceasta de mare însemnătate pentru al ei scop maritim li-se exprimă călduroase recunoștințe neobosiților ei inițiatori.

Statutele noiei reuniuni vor fi în curînd înaintate spre aprobare, când apoi reuniunea își va începe activitatea ei.

Esamenele.

Streza-Cârțișoara.

În ziua de 25 Mai a. c. s'a ținut examenul dela școala noastră sub presiunea dlui protopop I. Căndea. Intrebații fiind copiii noștri din comput, istoria biblică, geografie și celelalte studii au dat atât despărțământul prim cât și al 2-lea răspunsuri, cari ne-au umplut de bucurie nespusă. Mult au plăcut și cântările, îndeosebi poezia »Să mergem frați la școală« și »Moartea Eroului Mihail«.

Dl învățător Moise Călția a făcut sporul neașteptat în împrejurări grele, căci școala s'a deschis după multe dăveri abia în prima Noemvrie 1901 și s'a finit cu ziua de 25 Maiu 1902 c. v. În numele celor ce au asistat la frumosul examen, aduc pe aceasta cale mulțumită dlui învățător Moise Călția, care a primit pe bieții școlari stricați și rămași înapoi și a gonit în cât i-a fost posibil întunerecul din sufletul lor.

Ioan P. Bucurenciu, fiu de țeran dela noi, student în cl. III. el. com. rom. în Brașov a fotografat după examen pe învățător dimpreună cu toți școlarii.

Dl protopresbiter a mulțumit elevilor și elevelor pentru răspunsurile lor frumoase, a mulțumit dlui învățător pentru purtarea sa modestă și diligentă, a mulțumit celor prezenți, părinți și fruntași, pentru stăruința lor și i-a însuflețit cu cuvinte foarte părintești.

cr.

Bălan.

În 15/28 Maiu s'a ținut examenul public de vară la școala gr.-or. română din Bălan, tractul Unguraș. Am auzit mai de mult că Bălănenii au un învățător pedagog de model, de aceea m'am dus și eu la examenul ținut în prezența dlui protopop Pavel Roșca din F. Sânt. Petru. La școală era popor mult îmbrăcat sârbătorește, așa că sala a fost tișită. Băieții răspundeau fără de frică din toate obiectele de învățământ clar și frumos. Examinații au fost toți băieții împărțiți după VI. clase. În pauză după decurgerea a lor 4 studii relig., rom., maghiară și geogr. am fost delectați în curte cu deprinderi gimnastice. Plăcere au făcut dintre multele declamațiuni ale elevilor »Galișele Floarei«, declamată de un băiat de clasa a II a, precum și dialogul »Căpitanul Simion« și »Sorușă«.

Dl protopop Roșca și-a exprimat recunoștință față de învățătorul Ioan Georgea, care poate fi model pentru învățătorii din întreg jurul.

Tot publicul a mers la ale sale încântat de rezultatul examenului.

Un bluevoitor.

Obiceiurile primilor creștini la înmormântare.

Înmormântarea creștinilor a fost în toate timpurile un act religios, însoțit de rugăciunile bisericii. Ceva mai mult, la primii creștini îngroparea corpurilor martirilor și a celorlalți credincioși, era privită ca una din cele mai stricte datorințe pe care cei vii trebuiau să o îndeplinească către frații lor repausați.

Cătră mijlocul secol. III. din timpul sf. Ciprian, găsim că preoții din Roma se adresau clerului din Cartagina, insistând asupra acestei obligațiuni: »Cei cari sunt însărcinați, scriau ei, de a îngropa martiri și pe ceilalți credincioși păcătuesc foarte greu, dacă prin greșeala sau negrija lor, corpurile creștinilor decedați rămân lipsite de morminte«.

Sf. Ambrosie învață, că este ertat în casuri de mare nevoie a vinde chiar din sfintele vase ale altarului spre a veni în ajutorul creștinilor săraci. (De offic. II c. 28).

Spre a procura chiar și săracilor o înmormântare cuviincioasă, se formează niște societăți, ai căror membrii plăteau săptămânal câte ceva, și suma adunată se întrebuintă la înmormântarea acelor cari erau lipsiți de mijloace.

Acest respect pentru morți era bazat pe credința cea vie în învierea morților, că aceste corpuri aparțin lui D-zeu și că într-o zi vor fi aduse la viață, transformate, glorificate și nemuritoare. Pentru acest motiv creștinii înlătură obiceiul păgân de a arde corpurile, cum și toate ceremoniile superstițioase.

Dacă vre-un creștin muria, părinții sau rudele sale mai apropiate, sau în lipsa acestora prietenii sei, îi închideau ochii și gura și în urmă îi spălau corpul; apoi îl ungeau cu mirtă și alte miresme spre a-l feri de stricăciune. Tertulian amintește despre acest lucru și spune, că parfumurile și miresmele, pe care păgânii le întrebuintău la afumarea zeilor lor, creștinii le-au întrebuintat la înmormântarea fraților lor. (Tert. Apolog. XLII).

După mărturia acestui autor (Tertulian) creștinii aveau cu totul un alt scop când ungeau cadavrele, decât păgânii, și anume păgânii întrebuintău ungera spre a da cadavrelor mai multă ușurință la ardere, adică a arde mai ușor; creștinii din contra spre a le feri mai mult timp de stricăciune.

După-ce corpul era spălat și uns cu miresme, era înfășurat într'un cearceaf (lepedeu) de pânză și apoi pe de asupra acestuia era înfășat cu fâșii de pânză, fie pentru- ca miresmele să între bine în carne, fie pentru a feri corpul de atingerea aerului din afară. Boilo și Aringhi spun, că cea mai mare parte din corpurile creștinilor, găsite de ei în cimiterile romane, erau înfășiate cu niște fâșii de in, late cam de vre-un lat de mână. P. Marchi a observat, că în multe morminte din catacombe*) corpurile adese ori sunt învăluite în două rinduri de giolgiuri, și că între aceste giolgiuri, se întinde dela cap și până la picioare, un strat de var în grosime cam de un deget. Unul din aceste giolgiuri era subțire de tot și era lipit pe corp, pe de asupra lui era așternut stratul de var, ear' pe de asupra varului era înfășat cu un alt giolgiu mai gros, așa că forma împrejurul corpului un fel de soriu măiestrit de tencuială. Acest lucru îl făceau primii creștini cu scopul de a împedea să iasă afară mirosul de putrezire. (P. Marchi. Rom. sott. p. 19).

*) Pivniți uriașe, zidite sub orașul Roma. În cari își îngropau creștinii morții și unde făceau serviciul bisericesc.

Pânzele sau giolgiurile, în care se învăliuau morții, erau de culoare albă, nici odată de altă culoare, arătând prin aceste curățenia sufletelor celor ce au viețuit în acele corpuri, cum și credința că corpurile credincioșilor vor fi la înviere albe și luminoase.

Mai era obiceiul a învăli corpurile, mai cu seamă ale martirilor, în oarecare stoffe prețioase, și mulți dintre cei cu dare de mână dedeau propriile lor vestimente pentru înmormântarea săracilor. Din fericire acest obicei se introduse în biserică ca o regulă și se permise ca episcopii și preoții să fie înmormântați în vestimentele lor sacerdotale.

Cadavrul celui repausat, îndată- ce era înfășat în giolgiuri, se așeza în locul cel mai superior al casei, numit *coenaculum*, și acest obicei, probabil, era împrumutat dela Iudei, căci la Romani cadavrele erau expuse aproape de ușa principală a casei, la intrare.

Acest obicei se menține în tot timpul celor dintâi trei secole primare, dar, după încetarea persecuțiunilor, cadavrele nu mai erau învăluite în giolgiuri, ci se espuneau descoperite, în care scop erau așezate în niște coșciuge, ear' de jur împrejur se aprindeau luminări. În aceasta credincioșii nu se mai inspirară dela Iudei, de vreme ce aceștia nu se foloseau de lumini la înmormântările lor.

Convocare.

Membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători din despărțământul Bistrița al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« se convoacă la adunarea cercuală pe ziua de 20 Iulie n. 1902 în Monor la orele 11 a. m. în biserică gr.-cat.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Înscirerea de membri noi și încasarea taxelor.
3. Raportul despre activitatea comitetului cercual.
4. Revisuirea rațiociniului comitetului cercual pe 1901.
5. Satorirea bugetului pe 1903.
6. Citirea disertațiunilor ce se vor prezenta cu 3 zile mai înainte la directorul despărțământului.
7. Alegerea delegaților pentru adunarea generală.
8. Distribuirea celor 3 premii de câte 20 cor. în aur pentru pomărit, stupărit, și cea mai bună disertațiune economică.
9. Eventuale propuneri.
10. Inchiderea adunării.

Se invită la această adunare mai ales poporul dela sate și toți doritorii de înaintarea culturală a lui.

Direcțiunea despărțământului.

Bistrița, 21 Iunie 1902.

Dr. Gavril Tripon,

vicepreședinte.

Dr. Victor Onișor,
secretar.

Adunări învățătorești.

Despărțământul *Reghin*, aparținător reuniunii gr.-cat. din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, și a ținut adunarea sa generală de primăvară în 17 Maiu a. c. în comuna Telecul-Român.

După serviciul divin, ne-am adunat cu toții în școală, unde erau adunați elevii și o mulțime de țărani. Mai întâi s'au emis comisiunile pentru criticarea prelegerii practice și a examenului, și pentru vizitarea obiectelor, requisitelor și superedificatelor școlare.

Am măsurat punctului 3 din programă dl învățător local Petru Graur a început prelegerea practică »Roua și bruma«.

S'a început apoi examenul din obiectele prescrise în ordinea lor, și după percurgere dl comisar George Maior, care a substituit pe dl protopop Uilăcan, acesta fiind bolnav, prin o vorbire declară examenul de finit.

A urmat apoi însuși ședința.

Am măsurat punctului 5 din programă raportul oficialilor reuniunii s'a luat spre știință. S'a cetit și verificat protocolul adunării generale de toamnă.

Am măsurat punctului 7 din programă ar fi trebuit a se țină două disertații, și anume una prin dl Alexandru Roman învățător în Abafaia despre »Referințele școlii populare cu familia, școala și statul« a doua prin dl Victor Oprea, Bearca-română și maghiară, despre »Tractarea minciunii în școală« — însă acesta din urmă a absentat dela ședința adunării.

În punctul 9 din programă sta scrisă critica disertațiilor cetite în adunarea de toamnă, prin comisiunea emisă spre acest scop.

Acți, vă uitați și apoi judecați.

În toamna anului trecut ședința despărțământului s'a ținut în Abafaia, ca disertanți au fost Petru Chețian, inv. în Gorghin, și Dumitru Hersan, învățător în S.-Mihaiu, cel dintâi au împedecat toată afacerea, căci a fost atât de nepăsător față de adunarea noastră, în-

cât fără ceva scuzare a absentat dela ședință, și comisiunea în acest obiect, nefiind măiestrul de față spre a-și apăsă cârpicura, nimic nu s'a putut face, celalalt însă a insistat pe lângă explicarea hotărârii de critica adusă asupra disertațiunii sale, însă pentru acele au picat și asta.

Ite încălcite.

Trecem la punctul 10 din programă, unde se zice »constatarea membrilor prezenți, înscrierea de membri noi și încasarea taxelor«.

Cetindu-se catalogul membrilor s'a constatat, că despărț. are 6 membri fondatori, 25 ordinari și 26 ajutători.

Dintre toți acestia 13 învățători au fost de față, ear' 12 au lipsit dela ședință, ca și membrii fondatori și ajutători. Cu prezența ne-au onorat următorii preoți: Nicolae Radu, preot în Telecul-român; Iacob Radu, preot tot din Telecul-român; Aurel Dumbrava, preot în Habicu; Ilie Pop, preot în Balintfalva și Zahie Graur, preotul Sedrieșilor. Onoare lor.

Învățătorii cari au lipsit dela ședință sânt: Iuliu Marele, învățător în Ibănești; Ivan Pop, învăț. în Coșna; Ioan Cioba, învăț. în Adrian; George Borda, învăț. în Solsovoștru; Teodor Dichui, inv. în Brețcu; Gregoriu Bucur, învăț. Totfalău, Petru Tatar, învățător în Curticap; Vasilie Demian, inv. în Petelea; Laurean Maior, învăț. în Huduc; Petru Chețian, inv. în Gurghiu; V. Oprea, inv. în Beica-română și Beica-maghiară și Nicolae Truția, învăț. în Habicu.

Despre învățătorii, cari au absentat fără motive dela ședință, lasă să se judece singuri însuși ei pe ei, pentru-că sânt convins, că judecata lor întru toate va consuna cu a noastră.

Încă în anul 1897, când s'a înființat despărțământul Reghinului ca disertant a fost dl Laurian Maior, învăț. în Huduc, dar' acela de atunci și până azi pe la ședință nu și-a mai arătat cinstita față, — ba nici taxele de membru ordinar până acum nu le-a solvit, ci după-cum acum fiind înmanuator și colector de dare pe la notarul cercului

Rija, mai mult se interesează de împlinirea acelor agende, decât de împlinirea celor-ce se țin de oficiul lui ca învățător, în al cărui serviciu stă.

În locul sus numitului ca disertant a fost dl V. Opre, având a diserta tema »Tractarea minciunii, în școală« dar' și acesta ca și celalți a absentat dela ședință și tema cu titlul »minciuna« minciună a rămas în capul autorului.

(Va urma).

Despre dări și aruncuri.

(Urmare).

Darea militară. Darea aceasta au să o plătească:

1. Cei-ce au fost declarați pentru totdeauna neapți de serviciul militar.

2. Cei deobligați la serviciul militar, cari au fost liberați dela miliție înainte de a-și fi împlinit anii de serviciu, fără ca să fi devenit însă neapți de acesta din cauza lui.

3. Cei deobligați la serviciul militar, cari au părăsit monarchia austro-ungară înainte de-a servi.

Cei din reserva de întregire (Ersatzrezervisti) nu plătesc darea aceasta

Darea aceasta n'o plătesc nici

1, cei-ce nu sânt în stare să-și câștige cele de lipsă pentru traiu, dacă sânt fără avere;

2, cei-ce trăiesc din milă;

3, cei obligați la serviciul militar aflați însă neapți pentru serviciul de războiu, dar' buni pentru alte servicii militare și înscriși la gloate, — dar' numai în anul, când sânt chemați la serviciu;

4, candidații de preoție și învățătorie în decursul studiilor lor;

5, ocndamnații judecătorește și întemnițați, dacă în cursul acestui timp nu-și pot câștiga nimic și n'au vre-o avere, după care s'ar pute socoti darea aceasta, și

6, persoanele aflate neapte, cari s'au angajat însă mai târziu la miliție ca să-și câștige un mijloc de traiu; dacă vor eși însă din serviciul militar

Țiganii și popa lor.

(Urmare și fine).

IV.

O zi de sârbătoare a fost pentru părintele Avrinte ziua următoare după noaptea, în care Hampu i-a predat porunca Vlădicăi. Și cum să nu, când părintele Avrinte, dedat a înainta din rău tot în mai rău, dintr'odată se vede nu numai scăpat de Puradea, dar' transferat în o parohie, cum nu mai visase de multă vreme.

În trei rînduri a cetit părintele Avrinte scrisoarea episcopului, și nu-i venea să creadă ochilor sei, așa de neașteptată a fost aceasta veste fericită. Ii venea par'că să sară sus de bucurie, să îmbrățișeze și sărute pe Hampu, care îi făcuse atâta bine. Dar' Hampu era Țigan și Sfinția Sa era popă, și popa trebuie să fie cuviincios și cumpătat, nu poate îmbrățișa și săruta pe un de-al de Hampu-voivoda.

S'a mărginit deci Sfinția Sa să spună lui Hampu, că după-cum sună porunca Vlădicăi, el în 2—3 zile se va duce în Mămăligari și-i va lăsa să-și caute preot mai de seama lor.

Dimineața părintele Avrinte a și pachetat în un ceas de vreme tot ce a avut, apoi a mers în un sat vecin și când s'a întors a venit cu un car, în care și-a încărcat averea, ear' însuși Sfinția Sa a rămas până în ziua următoare.

Isprăvind cu expediția calabalicului părintele Avrinte se duce la Hampu voivoda și-i zice: Eu plec mâine la 7 oisuri. Să știi însă Hampule, că eu pe voi pe toți v'am afurisit, când ați voit să mă alungați din sat ca pe un dușman al vostru. Dacă vreți să vă desleg — și de ce să nu vă desleg după ce scap de voi și voi de mine — să mă așteptați în vârful dealului, ca acolo să vă fac deslegarea. Cei cari nu vor veni să-și desleg, au să moară de moarte

grabnică și nici în mormânt nu vor ave odihnă, ci vor rămâne strigoi și noaptea vor eși din groapă și vor umbla dela bordeiu la bordeiu blăstemand și îngrozind pe cei cari vor fi în viață. Ți-am spus, Hampule, ce am avut de spus, și sufletul tău să dea seamă, dacă nu mă vei asculta.

Hampu viovoda, om cu dragoste cătră toată obștia și cu frica lui D-zeu, a strîns cu grabă obștia și i-a spus porunca părintelui Avrinte.

Dimineața următoare nu era suflet de Țigan în Puradea. Din revărsatul zorilor, sub conducerea lui Hampu și a pargarilor, toată turma peregrinase în vârful dealului, acolo, unde îi eșise părintelui Avrinte întru întimpinare atunci când Sfinția Sa le-a venit popă.

Cam pe la 8 sosește și părintele Avrinte cu o trăsură trasă de 2 cai. Adevărat, că nu era a lui nici trăsura nici caii, dar' ce-i păsa Sfinției Sale și Puradeilor!?

înainte de-a trece cei 12 ani de miliție, trebuie să plătească darea.

Taxa aceasta o plătește de regulă cel deobligat la ea; fiind însă ocupat la economie, comerț sau industrie ca lucrător sau ca ajutor, dar' cu un salariu care nu trece lunar peste 80 cor. sau lucră cu bucată, atunci o plătește stăpânul, având acesta apoi dreptul să i-o scadă din simbric.

Taxa militară pentru membrii familiei, îndatorați la darea de venit după cl. II, III și IV. o plătește capul familiei.

Darea aceasta trebuie plătită începând din anul, în care a fost cineva declarat neapt pentru serviciul militar în curs de 12 ani. Cei ce au fost liberați înainte de împlinirea sorocului, plătesc darea începând cu anul, în care au fost liberați, se înțelege că numai pentru anii cari mai reștează.

Datorința de a plăti taxa militară încetează a) când moare cel deobligat la ea; b) dacă ajunge cerșitor; c) dacă trece dela noi în Austria, având să plătească darea acolo.

(Va urma).

O carte bună.

(Urmare și fine)

Dacă avem contract dela cel ce ne a vândut locul sau vine el însuși în fața comisiei și spune cu gura, că ne-a vândut locul cutare, atunci acesta se va intabula de-a dreptul pe numele nostru, ca cumpărători. E de lipsă însă, ca cel ce ne-a vândut locul să dovedească cu hotărîre judecătorească, cumcă locul acela el l-a moștenit dela tatăl seu, deși în foaie încă nu a trecut pe numele lui.

2. Un alt caz, când cineva poate primi intabularea din partea comisiei, e, când doi oameni au purtat proces pentru o moșie și procesul l-a câștigat cel care nu e intabulat în foaie, ear' cel intabulat e dator să-i dea celui dintăiu contract de intabulare. Dacă omul, care a câștigat procesul, se înfățișează înaintea comisiei cu o copie de pe judecată întărită cu sigilul judecătoriei și

Ajuns între Țigani, părintele Avrinte le poruncește să treacă peste pârâu și să ingenunche acolo pe pajiște, unde locul e neprihănit.

Țiganiii trec cu mare greutate peste pârâu, cu deosebire bătrânii și copiii, căci pârâul era o prăpastie, ce despărțea șoseaua de un fânaș. Ear' după ce au trecut, toți au ingenunchiat pe rozorul pârâului, după-cum le-au poruncit părintele Avrinte: mai înainte copiii, apoi bătrânii și în urmă cei mai tineri, clae pe grămadă la marginea prăpastiei, așteptând cu frică și cu cutremur deslegarea Sfinției-Sale.

Când toată ceata era așezată după placul părintelui Avrinte, Sfinția Sa s'a sculat în picioare și din trăsura a adresat foștilor săi fii suflați următoarele cuvinte:

»Toată suflarea omenească să bate după limbă, și-'și pune și-'și jertfește și vieața pentru ea, numai voi lăpădături ce sunteți vă lăpădați de limba voastră

oare, ca locul să se intabuleze pe numele lui, atunci aceasta se va face fără întârziere și fără cheltuială.

3. Se întâmplă, că cineva ține un loc în folosință, pentru-că l-a cumpărat, dar' nu are contractul trebuincios. Omul dela care a cumpărat locul s'a dus în țeri străine ori a murit înainte de-a-i iscăli contractul. Omul acesta încă își va putea intabula locul, dar' numai dacă va dovedi cu atestat dela primărie, că-l folosește de cel puțin 3 ani de zile. E de lipsă însă, ca cel pe al cărui nume e intabulat locul ori, dacă a murit, urmașii lui să se invoască, ca locul să se intabuleze pe numele lui. Învoeala aceasta se câștigă așa, că comisia chiamă numai decât omul, pe al cărui nume e scris încă locul în foaie.

Dacă omul acesta ori urmașii lui se înfățișează numai decât și își dau învoeala, atunci locul se intabulează pe numele aceluia, care l-a ținut 3 ani în folosință; dacă numiții se împotrivesc, atunci rugarea e respinsă.

Omul, pe al cărui nume locul este intabulat, nu e dator să se prezinte înaintea comisiei, pentru-că în timp de o jumătate de an el are dreptul să-'și înainteze împotrivirea în scris la cartea funduară. Dacă o face atunci, locul nu se intabulează pe numele aceluia care-l folosește, dacă însă trece o jumătate de an și omul nici nu s'a prezentat în fața comisiei, nici nu a așternut împotrivire în scris la cartea funduară, atunci numai poate împedea, ca locul să se destabuleze de pe numele lui și să treacă pe numele aceluia care a cerut, să fie intabulat din partea comisiei.

4. Nu sînt rare nici cazurile sau întâmplările acelea, când un loc îl vindem unui om fără ca să-i dăm contract, cu care să și-l poată intabula pe numele lui. Omul acesta încă-l vinde altui om, tot pe calea aceea, așa că locul trece la 3-4 stăpâni, dar' nici unul nu și l-a intabulat.

E întrebare, că omul, care a ajuns pe calea aceasta la folosința locului, pută-l va intabula pe numele său în fața comisiei? Răspunsul e, că legea și în cazuri de acestea face înlesniri mari, despre cari, dacă am înaintat con-

și pentru-că am vrut să vă deștept voi mi-ați căutat peirea, nu s'ar alege nimic de neamul vostru și de ris să fiți între neamuri, împreună cu acei cari vor mai ține la voi, ca la oameni. Amin!

Un răcnet sălbatec a fost urmarea acestei deslegări și toată tabăra țigănească a sărit pe talpe, ca să inhățe pe părintele și să-l facă praf și cenușă.

Două lucruri însă au împedecat pe Puradei să pună mâna pe Sfinția Sa: prăpastia, în care se prăbușiră Țiganiii unii peste alții când, în avântul lor, au voit să dea năvală asupra părintelui, și preîngrijirea ce a luat Sfinția Sa, că, rostind cuvântul »amin«, biciul a șuerat odată în aer și s'a oprit pe spatele cailor, apoi: »spîțai băiete, în cât credeați că vântoasele duc pe părintele Avrinte, nu trăsura cu caii.

Ți-era mai mare dragul să vezi pe Țigani egînd unul câte unul din pârâu și își rîndu-se pe drumul cel lung

tractul de-a-dreptul la cartea funduară, nici vorbă nu ar putea să fie.

Să zicem, că locurile din cartea funduară nr. 13 din Polana sînt intabulate încă și azi pe numele lui Ilie Sas. Acesta însă le-a vândut de mult lui George Curean, dar' fără să-i fi dat contract de intabulare în toată regula. Peste un an doi George Curean vinde locurile lui Ioan Pepene, ear' acesta le vinde lui Stefan Sânjorzean.

Intr'aceea, venind comisia în sat, Stefan Sânjorzean se prezintă în fața ei și cere, ca locurile de mai sus, cari și azi sînt încă tot pe numele lui Ilie Sas, să se intabuleze pe numele său.

Comisia îi va și împlini cererea, dacă va dovedi cu atestat dela primărie, cum că el e în folosința locului, apoi va mai dovedi primăria, cum că are știre despre toate țirgurile, prin cari a trecut locul dela Sas până la Sânjorzean și în urmă dacă Sânjorzean va arăta contractul cel dintăiu, prin care a vândut Ilie Sas moșia sa lui George Curean. Dacă va împlini toate cerințele aceste, locurile se vor intabula pe numele lui Sânjorzean.

5. Cel din urmă caz, când comisia are drept să intabuleze un loc pe numele celui ce ține locul în folosință, e atunci, când acela, pe numele căruia locul este intabulat, a murit de 3 ani, ori tot de atîta vreme s'a dus din sat și de atunci i-s'a perdat urma, încât nime nu știe, că unde se află. Cel ce vrea, ca locul să se intabuleze pe numele lui, trebuie să dovedească și aceea, că primăria satului are știre despre contractul sau țirgul, prin care el a cumpărat locul dela cel care a murit și cumcă el ține locul în folosință de cel puțin 10 ani.

Cam aceste ar fi cazurile, cari se întâmplă mai des în viață, și pe cari e bine să le știm, pentru că la toată întâmplarea intabularea înaintea comisiei e mai ușoară și mai fără cheltuială.

De aceea, cel ce nu-'și are toate locurile intabulate pe numele său, face foarte bine, dacă se folosește de comisia, care vine în sat și își aduce în ordine moșia.

și alergând într'un suflet să ajungă pe popa Avrinte.

Și nu era de glumit, p'aci p'aci să pună mâna pe el, dacă nu s'ar fi apărat cu pârâul și caii n'ar fi fost cel puțin așa de iuți ca Țiganiii, cari se repezeau ca niște bălauri după popa cel scăpat de Puradea.

Ajuns în satul vecin, părintele Avrinte s'a simțit destul de sigur în contra Faraoanelor din Puradea și a poposit la colegul seu, Părintele Cărlig. Părintele Cărlig era naționalist înflăcărat, ba se ocupa chiar cu idei de panromanism. Sfinția sa ar fi făcut Români și din pietriș dacă ar fi putut. E deci lesne de înțeles, că având aceste principii, părintele Cărlig nu putea să aproabe purtarea colegului seu, a părintelui Avrinte. Nemulțumirea sa a și dat-o pe față cu acest prilej, muștrând pe părintele Avrinte, pentru-ce a încercat să deștepte pe Țigani, că Țiganiii acuză nu vor mai ști țigănește și vor-

PARTEA ECONOMICĂ.

„Îndrumarea pentru corespondenții economici“

(Urmare.)

Cu grapa cu colții de fer grăpăm nu numai înainte de sămănat și pentru astupatul sămânței, ci și primăvara pentru spargerea scoarței de pe sămănăturile de toamna și stîrpirea buruienilor, ce se desvoltă prin sămănături.

Grapa de mărăcini se folosește în deobște după sămănatul sămânței pentru astupatul acesteia. Grapa aceasta fiind mai ușoară, nu astupă așa afund sămânța ca cea cu colți, de aceea se recomandă la unele sămănături mai mărunte, cari dacă ar căde prea afund în pământ, s'ar putea putrezi și să nu mai răsară.

IV. *Tăvălugitul* se folosește la îndesatul pământului și spargerea brușilor rămași după grapa de fer. Tăvălugitul se face mai cu seamă pe pământurile sămănite cu plante de nutreț. Acela se săvîrșește numai primăvara, pentru-că toamna dacă și rămân bruși mai mari pe sămănături, până primăvara aceia se zdrobesc de înghețurile și desgheturile de peste eamnă.

Tăvălugul simplu nu e tocmai de recomandat pentru tăvălugit, de oare-ce deoparte e prea ușor, de altă parte alunecă ca și grapa simplă peste brușii mai mari și nu-i poate zdrobi. Mai bun e tăvălugul compus din câte trei brațe, cu care se poate ajunge mai bine scopul tăvălugitului.

Tăvălugitul se face nu numai pentru spargerea brușilor, ci și pentru aceea, ca îndesându-se pământul, să nu poată evapora din acela prea multă umezeală, care e atât de lipsă pentru încolțirea sămânțelor, cu deosebire în primăverile secetoase.

Tăvălugitul mai e de lipsă chiar și pentru sămănăturile de toamnă, dacă pământul a rămas din iarnă prea pufoș și crepat de secetă. Pe un astfel de timp tăvălugitul devine folositor prin aceea, că împedecă ruperea rădăcinilor

sămănăturilor de acelea crepături adânci. Tot așa de lipsă devine tăvălugitul și în pământurile nășipoase, de oare-ce acela le îndesă și nu le lasă să se uște așa ușor.

V. *Gunoitul*. Scopul gunoitului este acela, ca să restituim pământului materiile nutritoare, pe care le subtrag plantele pentru formarea corpului lor.

Cel mai lăfit și mai folosit gunoiu este cel dela animalele de casă, care se formează din nutrețul nemistuit în trup, din apă și așternut și care astfel constă și din particule de plante. Prin urmare gunoiul de grajd, conținând toate părțile acelea, de cari plantele au lipsă pentru creșterea lor, se mai numește și gunoiu absolut.

Prețul gunoiului atârnă în prima linie dela nutrețul ce-l consumă animalele, ear' în a doua linie dela chivernisirea aceluia. Datorința economului harnic este deci, ca să-și nutrească vitele cât se poate de bine. Nutrețul bun de însemnătate din două puncte de vedere: odată pentru-că vitele prosperează mai bine, de altă parte, pentru-că și gunoiul provenit din asemenea nutreț este de mare preț.

Calitatea sau bunătatea gunoiului mai atârnă și dela aceea, că dela ce fel de animale se trage. Astfel gunoiul provenit dela vitele cornute e bun pentru ori-și-ce fel de pământ, pentru-că se putrezește încet, ear' înfrința lui asupra pământului ține mai mult, de aceea e cel mai prețios.

Gunoiul provenit dela cai și oi nu e așa prețios, pentru-că se putrezește curînd, ear' înfrința lui în pământ ține timp mai scurt. Deasemenea gunoiul provenit dela porci nu are înfrința așa mare, pentru-că e tare apăsos și astfel în pământul îndesat nu poate lucra cu succes. În pământul nășipos însă se poate întrebuinta cu succes.

Tare înțelepțește lucră economul acela, care dacă are mai multe feluri de gunoiu, le amestecă laolaltă când le pune în grămada de gunoiu, prin care amestecare se poate obține cel mai prețios gunoiu.

Pe unele locuri e datina aceea, că economul mai aruncă pe gunoiu atât

pleava cât și gozul, ce cade sub ciur, când vîntură bucatele. O datină mai rea ca aceasta nici că se poate închipi, de oare-ce cu astfel de gunoiu, în care încă nu s'au putrezit sămînțele gozurilor, dacă îl transportăm pe locurile cu sămănături spicoase, așa de tare ni-le putem gozi, încât în decurs de mai mulți ani abia le vom putea curăți pe deplin.

Fiecare econom trebuie să aibă o grijă deosebită asupra chivernisirei gunoiului, pentru-că dintr'un gunoiu rău îngrijit se pierde și evaporează multă materie prețioasă. Recerînța de căpetenie pentru o bună îngrijire a gunoiului este grămada bună (platforma). Grămada de gunoiu trebuie făcută de așa, ca mustul din aceea să nu se poată scurge nefolosit pentru-că acela e partea cea mai prețioasă a gunoiului. Aceasta se poate ajunge numai atunci dacă fundul aceleia și părțile se bătuesc cu lut sau se podesc cu scânduri sau petri.

Pentru udatul gunoiului din grămadă, ca să nu se mucezească, cu deosebire pe timpul căldurilor mai mari, se recomandă stropitul aceluia cu mustul prins din gunoiu. Prinsul mustului se face într'o groapă anume făcută sau într'o bute.

Când gunoiul începe a evapora mai tare, atunci trebuie așezat pe el ca de 4 degete pământ, ca să nu prea evaporeze materiile aeroase din el.

Gunoiul nu trebuie lăsat, ca să se coacă prea mult în grămadă, căci atunci se pierd prea multe materii nutritoare din el. Mai bine e ca să-l transportăm din când în când la câmp, unde tinzându-l pe pământul de gunoiu, îl și arăm apoi îndată. A lăsa gunoiul transportat pe câmp în grămejoare nici nu e cu scop, de oare-ce pe locul unde stau acelea sămănăturile se fac tot păcuri. Afară de aceasta se mai perd și multe materii nutritoare din el prin înfrința aerului, a vîntului și a ploilor.

(Va urma.)

Reuniunea săsească de agricultură.

Concetenii noștri sași, mai norocoși ca noi, au de mult o reuniune de agricultură care se estinde peste toate comitatele locuite și de Sași. Reuniunea aceasta e împărțită în despărțăminte și acestea, nu pretinderea, în agenturi comunale. Țeranii sași arată un deosebit interes față de aceste reuniuni, ceea-ce dovedesc între altele și prin aceea, că la ei e rușine pentru un plugar cât de cât mai de dai Doamne să nu fie membru la aceasta, reuniunine.

În luna aceasta și-a ținut despărțământul Sibiu al acestei reuniuni adunarea generală. Raportul despre munca săvîrșită în decursul anului trecut cuprinde multe lucruri, cari ne pot fi și nouă de învățătură, de aceea comunicăm și noi câteva date din el. Despărțământul acesta numără 1250 membri. În toate cele 21 comune ale despărțământului sînt *agenturi comunale*. În mai toate agenturile acestea se țin în lunile de iarnă odată pe săptămână sîri de cetit. În fiecare comună e însărcinat un membru să primească comande dela ceilalți membri pentru grăunțe de sămînțe, vitriol, pomișori etc.

bind numai limba noastră se vor face Români, prin ce ni-se înmulțește neamul.

Dar' părintele Avrinte n'avea obicei să se lase bătut în vorbe nici de vlădica, de cum de colegul seu, — drept ce i-a și răspuns:

»Vai de acel neam, care va mai rîvni la Țigani! căci »pune-mi cu cine te înșoțești, ca să-ți spun cine ești!«

»Eu nu vreau să-mi înmulțesc neamul cu lepădăturile altor neamuri: neamul românesc se înmulțește destul de tare din propria sa putere de viață și n'are lipsă de renegați din nici un neam. Neamul, care umblă după renegați, dă semne că numai renegații îl mai pot susține, ear' cel-ce se razimă în renegați e ca și cel-ce se spriginește în funia furcilor. Experiența mi-a dovedit, că cei mai primejdioși dușmani ai unui popor sînt veneticii, lepădăturile altor neamuri, cari ca o boală incurabilă intră în corpul poporului. Zică și facă cine cum îl va tăia capul, eu unul nu vreau

să primesc limbă străină și neam străin în neamul meu, cu atât mai virtos nu vreau să vînez după alte neamuri, ba încă să-mi spure nația românească cu corcitură țigănească. De aceea am vrut și vreau eu ca Țigani să-și știe limba lor, să fie conștii că ei sînt Țigani, să aibă ambiție a se ridica prin vrednicia lor, ear' nu ca paraziți pe corpul Românilor!«

De atunci a trecut multă vreme. Țigani din Puradea nu și-au mai căpătat popă românesc.

Am auzit că, la sfatul unui domn cu mustața răsucită, Puradeii și-au schimbat legea și numele și acum ci-că ei sînt »Ujmagyar«, adică »Maghiari noi« și că au popă calvinesc, ba ci-că au să capete și nemeșie, ca să aibă vot la alegere, când domni dau bături, ca să se bată nemeșii și să-și mute fălcile.

Rogoz.

In anul, despre care vorbește raportul, s'au ținut 7 adunări ambulante, la cari au participat 1450 membri. In aceste adunări s'au ținut 14 prelegeri și s'au distribuit prin sortare unelte economice în valoare de 310 coroane.

Pentru de a lumina tot mai mult pe țeranul sas, s'au ținut și cursuri de învățământ agricol în Cristian și în Sibiiu. Pentru răspândirea industriei de casă s'au ținut în Cârța și Cristian cursuri pentru împletit de coșuri (corfe) și în Sibiiu pentru facerea periiilor și măturilor.

»Spar-cassa« săsească din Sibiiu a dat 1000 cor. pentru reuniune.

Despărțământul s'a ocupat și cu *atacări comerciale* cumpărând țerțele dela erar, treverile dela fabrica de bere și lăturiile dela cea de spirt, pe cari le-a vândut apoi membrilor. In anul acesta s'au încercat și cu întreprindere mai mare, angajându se să lifereze ovės și sēcără erarului militar. In scopul acesta a adunat dela membrii 1100 măji metrice sēcără și tot atâta ovės. *Untul* dela lăptăria din Cristian se vinde în hala de vânzare din Sibiiu a reuniunii. Numai în luna lui Maiu s'a vândut unt de 2400 cor.

In cercul Sibiiului sânt 4 *tovărăși de ouē*.

La sfîrșitul adunării s'au sortat între membri unelte economice în valoare de 100 coroane.

SFATURI.

La insolațiune (săgetătură de soare) se recomandă spre știință următoarele: Semnele esteriore la boala aceasta sânt o slăbicioane mare, amețeală, sete mare, puls slab și o pele roșietică, uscată. Cel bolnav trebuie dus la un loc răcoros, unde îi desfacem hainele, indeosebi toate cingătorile. Totodată îi dăm apă sau vin și vom vedē, că și vine în ori. Dacă nu vom împlini condițiunile acestea simple, bolnavul poate leșina. După câteva sgărcituri la față și de membre capătă de multe ori boală de inimă sau de plumēni și moare curēnd. Mai bine e, se'nțelege, să chemăm numai decât medicul.

Trisoiul nu trebuie sămēnat sub pomi, căci avēnd și el rădēocini lungi, suge prea mult din hrana trebuincioasă pomilor.

Găinile și apa. Sântem în zilele cele calde, când trebuie să grijim bine de găini. Nu e destul să le punem odată dimineața apă în vas, căci apa aceasta se strică în decursul zilei, de aceea o înoinm cât mai des peste zi.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

O bancă nouă. Ni-se trimite spre publicare următorul prospect pentru înființarea unei case de împrumut și păstrare pe acțiuni în opidul Cohalm (Köhalom-Reps).

Convinși, că un institut de bani, care să procure populațiunii noastre agricole creditele necesare și să desvoalte spiritul de economisare, a devenit pentru ținutul nostru o

necesitate urgentă, subscrișii în urma unei înțelegeri comune am decis înființarea unei case de împrumut și păstrare, ca societate pe acțiuni sub numele »Economia« în opidul Cohalm.

Mărimea capitalului social am fixat-o cu cor. 60.000 împărțit în 600 acțiuni pe nume, de câte cor. 100; rămâne însă în voia adunării generale constituante, ce se va concheta la timpul seu, să ridice capitalul fundamental sau să-l reducă până la valoarea acțiunilor subscribe, ținēnd cont de rezultatul apelului nostru.

Societatea se înființează pe timp nedeterminat.

La subscrierea acțiunilor sânt a se plăti 10% din valoarea nominală, adică câte 10 coroane de acțiune și 2 cor. de fiecare acțiune, odată pentru totdeauna, ca contribuire spre acoperirea speselor de fondare.

Terminele pentru solvirea celorlalte 90%, adică 90 coroane de acțiune se vor fixa de adunarea generală constituantă și anume tot în rate de câte 10% și la interval de ce puțin 30 zile. Se pot însă plăti deodată mai multe rate eventual întreagă valoarea acțiunilor, în care cas se garantează subscriitorilor 5% interese dela ratele solvite anticipativ.

Subscrierea acțiunilor se încheie la 31 Iulie 1902 st. n.

Membrii fondatori își rezervă dreptul de-a alege prima direcțiune pe cei dintâi 3 ani în sensul §-ului 183 din legea comercială.

Cohalm, în 25 Maiu 1902 n.

Comitetul fondator:

Iosif Lupp, paroch Stena; Ioan Buzea, asesor opidan, Cohalm; Ioan Bratea, paroch în Mateiaș; Sofroniu Roșca, paroch în Ungra, ș. a.

O listă de subscrișii se află și în redacțiua noastră.

Producerea și întrebuințarea untului pe lume. Europa, America-de-nord și Australia au 64 milioane de vaci, cari dau 2,650,000.000 de kilogr. de unt și brânză pe an, în valoare de nouē miliarde și jumătate cor. Statele - Unite stau în frunte cu 16 milioane de vaci, cari dau 610,000.000 klgr. de unt; Rusia cu 10 milioane de vaci dă 350,000.000 de klgr.; Germania cu 9 milioane dă 300,000.000 de klgr.; Austria cu 6 milioane, 170,000.000 dă klgr. și Franca cu 5 milioane, 200,000.000 klgr. de unt; Anglia cu 4 milioane de vaci, dă 200 milioane de klgr. Inse în fruntea țerilor consumătoare e Anglia, care întrebuințează 14 klgr. de cap de locuitor pe an; Australia vine apoi cu 12 klgr. Belgia cu 11 klgr. 50 Svițera cu 11 klgr., tot atâta Canada, Danemarca vine apoi cu 10 klgr. Suedia cu 9 și Statele-Unite cu 9 klgr. Franca cu 8 klgr. In Portugalia, Spania, Italia consumațiua cade la 3 klgr. de cap pe an. In Franca, Anglia, Germania și Svițera consumațiua merge crescēnd.

Populațiunea României în 1901. Colescu, șeful serviciului sanitar din ministerul domeniilor, a înaintat ministrului un raport privitor la mersul populațiunii din țară în anul 1902.

Din acest raport se constată, că în acel an au fost 240.704 nașteri și 160.351 morți. A fost deci un escedent de 80.353 născuți față cu decesele.

Anul 1901, după 1900 e cel mai satisfăcător din ultimii cinci ani, în privința populațiunii.

In 1900 populațiua țerei a crescut cu 88 699 suflete.

Ținēnd seama de acel spor, precum și cel de 80.353 din anul 1901, găsim că populațiua totală a țerei la începutul anului 1902 a fost de 6,081.402 locuitori. Bine înțeles, că aceasta cifră se găsește adăogēnd sporul celor doi ani la datele recensământului general din Decemvrie 1899.

In 1901 sporul poporului a fost mai mic decât cel din 1900 din cauza marei mortalități.

In anul precedent au murit 163,354 persoane, cu 14.207 mai mult ca în 1900.

Mine nouē. In munții Sucevei, lângă Broșteni, s'au descoperit mine bogate de fer, proprietatea unor țerani razeși.

Tērgurile de țară din Agărbiciu (com. Tērnavei-mari) se vor ținē de aici înainte, cu învoirea ministrului de comerciu, în 14 Aprilē și 31 Octomvrie, în loc de 5 Maiu și 3 Decemvrie.

Monopolul tutunului a adus statului în pătratul prim al acestui an un venit de 23 mil. 688.103 cor. 8 bani. In timpul acesta s'au vândut 116 mil. 605.262 pachete de tutun, 118 mil. 620.571 țigări și 247 mil. 512.250 țigaretē.

FELURIMI.

Hărtia albă și igiena. Acum câteva zile prefectul districtului Finister din Franca a dat o ordonanță, prin care se oprește întrebuințarea hărtiilor vechi — jurnale, registre etc., — pentru învélirea mâncărilor.

Intr'adevēr, nu e nimic mai potrivit pentru răspândirea boalelor molipitoare decât acele hărtii, despre cari nu se știe de unde vin, nici unde au stat, nici prin ce mâni au trecut.

Mēsură aceasta este o nouă dovadă, că în timpurile moderne administrațiua statelor civilizate ia din ce în ce mai multe mēsurī, când este vorba de sănătatea publicului.

Ce conține corpul omului. Un chimist german, făcēnd analiza chimică a corpului omenesc, a ajuns la următorul rezultat:

Toate elementele constitutive ale unui om de 68 kgr. sânt reprezentate în albușul și gălbenușul a 1200 de ouē. In stare fluidă, acelaș om ar furnisa 98 metri de gaz și hydrogen, tocmai cât trebuie pentru a umfla un balon avēnd o forță ascensională de 70 kgr. Corpul omenesc conține, între altele, fer pentru a fabrica 7 cue mari, destulă grăsime pentru a confecționa 6 jum. kgr. de luminări, destul cărbune pentru a face 65 grosuri de creioane și destul fosfor pentru capetele a 820.000 chibrituri. In fine să nu uităm 20 lingurițe de sare, 50 bucăți de zăhar și 42 litri de apă.

CRONICĂ.

Daruri pentru biserică. Dl Sim. Ispas din *Dacia-română* a dat la biserică gr.-or. un policandru în preț de 30 cor. Asociindu-se mai mulți creștini pentru cumpărarea unui rind de vestimente preoțești, dl Ispas a contribuit singur cu 30 cor. A mai dat un stihariu pentru preotul gr.-or. și unul pentru cel gr.-cat cu câte 6 cor. Un prapor în valoare de 16 cor. Un patrafir cu 10 cor. o pânzătură de masă cu 14 coroane. O candelă 2 coroane. La biserică gr.-orientală din locul natal al soției sale în Ciugud, asemenea a donat un policandru cu 36 cor.; un rind de vestimente preoțești cu 64 cor. și la stăruința dlui preot Eustatie Cibu a depus în anul de față la bancă ca fundațiune 200 cor. pentru zidirea unei noue biserici; până la eventuala zidire vor sta la acea bancă spre fructificare, neavând nimenea drept a-i scoate.

Un poporean.

— Poporeni credincioși din *Curghiu* Tanasie Catarig și soția sa Anica Catarig născută Cotta, au cumpărat pe seama sf. biserici din loc un luster în preț de 114 cor. ear' Nicolau Șara și soția sa Murariu Elena 2 icoane frumoase în preț de 16 coroane, pentru care fapte creștinești, aduse întru mărirea lui Dumnezeu, li-se aduce mare mulțumită. — Pentru biserică gr.-cat. din Gyó Alfalău au dăruit bunii poporeni: Stan Teodor Leonti și soția s'a din Bilbor un rind de vestimente complete cu 80 coroane. Stan Teodor cu soția sa Paraschiva, o cingătoare în preț de 4 coroane, ear' Georgiu Maté și soția sa Ana, rom.-cat. din Alfalău, au dăruit o prea frumoasă acoperitoare pentru preot, în preț de 10 coroane. Dumnezeu să le răsplătească și să-i facă de bun exemplu poporenii din Alfalău.

— La zidirea bisericii gr.-or. din Căpâlna (com. Sibiiului) au contribuit și următorii creștini, alături în Cleveland (America): G Simtia, Laz 5 dolari; N. Vulc, Z. Bena, G. Goția, toți din Răhău, G. Crăciun, I. N. Opinear, ambii din Sebeșul-săs., câte 1 dol., S. Muntean, Cut, I. Roșca, Răhău, I. Capalnar, Dostat, V. Fulia, Răhău, câte 60 cent., V. Fulia, Răhău 65 cent., Z. Fleșer, Saschiz, F. Sîrac, Draus, Z. Hosu, Saschiz, I. Felia, Vurmloc, A. Bena, Răhău, V. Suci, Margălav, A. Timcu, Sebeșul-săsesc, I. Sava, Poplaca, I. Suci și N. Suci, ambii din Pianul-de-jos, câte 50 cent.; I. Fulia, Sebeș, Marie Muntean, Cut, câte 40 cent.; I. Mețiu, I. Neagu, V. Oțoiu, V. Frățilă, toți din Aciliu, G. Tărian, Răhău, I. Bucur, Lancrăm, P. Borza, Vistea-inf., A. Șofar, Vistea-inf., I. Borza, N. Neagoe, A. Neagoe, N. Borza, G. Șofar, Cl. Cârjia, toți din Viștea-inf., I. Timar, Pianul-de-jos, I. Irimie, Răhău, Al. Cârjia, Vistea-inf. D. Muntean, Criș, Nic. Borta, Gibot, câte 25 cent.; Z. Fleșer, Saschiz 20 cent.; V. Oțoiu, Aciliu 15 cent.; I. Ivan, Aciliu, Const. Budac, O.-Cârțișoara, câte 10 cent.

În numele poporului nostru din Căpâlna, aducem cele mai frumoase mulțumiri tuturor donatorilor. *Vasile Dobria*, paroch; *Aron Crăciun*, primar; *Chirion Roman*, epitrop.

Esamenul de maturitate la gimnaziul din Brașov s'a terminat în 21 Iunie la orele 4 p. m. sub prezidenția Il. Sale Arhierului Dr. Ilarion Pușcariu, din Sibiu, asistând ca delegat din partea guvernului directorul de circumscripție, Kuncz Elek. Dintre cei 18 candidați admiși la esamen, au fost declarați maturi cu foarte bine: I. Cristodorescu, C. Sulică, I. Tohăneanu, V. Cucu. Cu bine: C. Bucșan, I. Căldărea, O. Ghibu, P. Nistor, Gh. Popp. Maturi: Gh. Dănilă, C. Martinovici, D. Preda, I. Rafiroiu, Tr. Scorobăț, E. Stoica, N. Fur-

nică. Doi inși s'unt relegați pentru Septembrie.

— Esamenul de maturitate la gimnaziul din Blaj s'a încheiat ieri, în 20 I. c. cu rezultat destul de bun. Au fost admiși la esamenul verbal 39 elevi (din 45). Unul nu s'a prezentat la esamen din cauză de morb. Din cei 38 cari au fost examinați au fost declarați maturi cu eminentie 5 inși: Eugen Sâmpetean, Ioan Mărginean, Traian Pop, Quintiliu Viciu și Iuliu Salusinszky; cu *bun* patru: Ioan Isaie, Ioan Cârnaț, Silviu Pojar și Sim. Dragomir; maturi cu suficient: 22 inși. Din câte un studiu au fost relegați la repetiție după 3 luni 4 inși; pe un an trei inși. Comisarul guvernului, Dr. Moldovan Gergely, s'a declarat foarte mulțumit de rezultatul dovedit.

Convocare. Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din arhidiacon. părților sătmărene aparținēt. diecesei Oradane își va ține adunarea generală anuală la 24 Iulie st. n. la 9 ore din zi în comuna Ardușat cu un program variat din care remarcăm următoarele: Citirea raportului anual al comitetului și alegerea comisiunilor și rapoartele lor. Impărțirea stipendiilor de 20 coroane. Citirea disertațiilor aprobate prin comisiunea respectivă. Impărțirea diplomelor la membrii noi și propuneri. NB.: În ziua memorată se va da concert și reprezentațiune teatrală.

Dar frumos. Din Cireșa ni-se scrie: Preotul nostru dl Ioan Grozăvescu a binevoit a ridica pe sepele sale proprii o sântă cruce care s'a sfintit Luniă doua zi de Rosalii luând parte la sfintire tot poporul din cele trei comuni, Cireșa, Zăvoi și Ferdinandsberg.

După sfintire dl preot prin cuvinte alese au predat sf. cruce în grija comitetului și epitropiei parohiale zicând, că au ridicat această cruce întru sănătatea, buna sporire, și înflorirea credincioșilor sei parochieni — cari cuvinte poporul le-a acoperit cu strigăte de să trăiască.

Când aducem la cunoștința publică această faptă frumoasă, în numele poporului alor trei comuni mulțumim și aici dlui preot Ioan Grozăvescu.

M. Moisescu, epitr.; *S. Boldea*, primar; *A. Magariu*, codrean.

Goană patriotică. Deputatul sârb Liubomir Pavlovici a fost acuzat, că ar fi bătut niște băeți, pentru-că au cântat ungurește. Din cauza aceasta a fost o gălăgie nespūsă în dieta din Pesta. O foaie budapestană spune, că >insulta< dela gara din Chiohinda-mare n'a s'evirșit-o deputatul sârb Liubomir Pavlovici, ci un individ cu numele Dumitru Sevioci din Feldkirchen, care seamănă mult cu Pavlovici. Sevioci e cunoscut ca om de scandal. Goana contra lui Pavlovici s'a pornit din cauză, că a făcut să cadă la alegeri în Török-Becse fostul deputat al cercului. De când Pavlovici a devenit deputat, a fost citat de 26 ori înaintea fisolgăbirului în afaceri de >transgresiune<.

Ardeleni distinși în România. Cei trei >Mircești< din Cața, cu locuința în București, au fost distinși de M. Sa regele Carol în modul următor:

Dl Ignatie Mircea, licențiat în drept a fost înaintat de 10 Maiu la gradul de locotenent în rezervă, Victor Mircea a fost decorat cu >Coroana serviciului credincios<, pe când dl Nic. Mircea poartă de mai înainte insigniile ordului >Coroana României<.

Secretar consistorial în Sibiu a fost ales dl Dr. G. Proca, profesor seminarial, în locul dlui Dr. Ilie Cristea, ales asesor consistorial.

Din Făgăraș se scrie: La ospătăria >Mexico< erau într'o seară din săptămâna trecută mai mulți domni, între cari și un respicient de finanți. Acesta a pus pe muzicanți să-i cânte Kossuth-nota. La altă masă erau niște oficeri, între cari și un locotenent de husari. Oficerilor nu le este ertat să stea într'un local, unde se cântă cântece de-ale lui Kossuth. De aceea locotenentul s'a sculat în picioare și a provocat pe finanț să încete cu cântecul. Finanțul n'a vrut și atunci locotenentul infuriat l'a bătut cu biciușca și l'a aruncat afară.

Alegere de notar. Ni-se scrie următoarele: În 21 I. c., s'a ținut alegere de notar în cercul Cuculății, căruiia îi aparțin comunele Comana-inferioară și Lupșa (com. Făgăraș).

Au fost competenți 12 inși, dintre cari dl primpretor au pus în candidație 11, eschizând pe unul singur, neavând etatea prescrisă.

Voturile s'au împărțit între 2 candidați d-nii *Ioan Boldea*, notar substituit în loc și *George Pop*, not. cer. în Părău care deja a 3 ora a reflectat la acest post.

După votare s'a constatat, că dl *Ioan Boldea* a obținut majoritatea de voturi intrunind 31, ear' dl Pop 15.

N'au lipsit câteva lucruri slabe, s'evirșite înainte de alegere prin unii oameni, cari se numără între inteligenți, dar' le trecem acum cu vederea.

Laudă se cuvine alegătorilor cuculățeni și lupșeni, pe cari toate ademenirile și promisiunile cele deșerte nu i-au putut abate dela încrederea avută în persoana dlui Boldea. Aurăspuns cu dispreț toate promisiunile, zicând că nouă ne trebuie un notar drept și de atare îl cunoaștem pe dl Boldea cu acela și votăm.

Dorim, ca noualesul să și împlinească așteptările, ce le-a pus poporul în el. *Un privitor neîntresat.*

Al 21-lea. Cassarul >Reuniunii române de înmormântare din Sibiu< a solvit astăzi economului George Drăgan ajutorul statutar pentru răposata sa soție Ana Drăgan, născută Simtion, fost membru al reuniunii.

Acesta este al 21-lea caz de moarte în sinul reuniunii.

Hymen. Dl Drd. Iuliu Doctar cand. de adv. s'a logodit cu d-ra Dora Borha din Ilia-Murășană.

Plecarea Soveranilor la Sinaia. În 19 c. de dimineața la orele 10 și 50, MM. LL. Regele și Regina României au plecat cu un tren special la Sinaia spre a lua reședința de vară.

Ingineri diplomați. Din Budapesta ni-se scrie că la politehnica de acolo au obținut diploma de inginer d-nii Trifan Gaiția și Pompeiu Dragos.

Cas de moarte. *Ioan Baracu*, originar din Orșova, locot. în reg. 85, un oficer foarte diligent și distins, a răposat săptămâna trecută în etate de 33 ani în Sighetul-Marmației.

Fie-i țărina ușoară!

Subvențiunea ziarului „Berliner Tagblatt“. Ziarul >Pesti H.< în nrul seu de Mercuri face cunoscut, că guvernul maghiar subvenționează ziarul >Berliner Tagblatt<. >Magyar Szó< se supără rău pentru indiscrețiunea ce o comite >P. H.< și zice, că nu e tactică datriotică, când astfel de lucruri se buciună în lume. Da, volnicioile guvernului maghiar trebuie apărate prin ziare străine.

Un asil pentru veterani e pe cale de-a se înființa în București. Dl Cazzavilan, Italian așezat de mulți ani în România, a început o colecție în scopul acesta, subscriind și el 30.000 lei.

O faptă nobilă. La începutul lunii acesteia a mușcat un câine turbat mai multe persoane în Sighișoara. Consiliul comunal de acolo a votat în ședința din urmă mulțumită protocolară cetățeanului August Frank, care cu primejdia vieții a apucat câinele de gât și l-a ținut până au alergat încă câțiva, ca să-l omoare.

Isus Christos cu cuvintele sfinței scripturi. E vorba să apară o carte nouă, de foarte mare preț. În privința aceasta primim următoarea comunicare:

Domnul și Mântuitorul lumii Isus Christos, Fiul lui Dumnezeu, este întemeietorul bisericii noastre.

Nu este cu putință a fi membru adevărat al acestei biserici fără a cunoaște viața pământească a întemeietorului ei: modelul a toată înțelepciunea și virtutea.

Momentele cele mai însemnate din viața lui Isus se află în Sfânta Scriptură.

Dar fiind că Sfânta Scriptură, edată în biserică noastră, a devenit foarte rară și scumpă, și fiindcă momentele vieții lui Isus în Sfânta Scriptură sunt inspirate în mod fragmentar, la singuraticii evangeliști chiar necomplet și necronologic, încât mulțimea nici cu Sfânta Scriptură în mână nu-și poate forma o idee clară despre viața lui Isus: m'am văzut îndemnat a compune și a eda cartea: *Isus Christos — cu cuvintele Sfintei Scripturi*.

Edarea acestei cărți, de vre-o 15 coale de tipar mărunt (260 pag.), hârtie fină, este împreună cu multe spese. Pentru acoperirea acestor spese rog pe toți P. T. domni, cari sprijinesc lățirea lecturii folositoare poporului nostru, a câștiga abonenți la cartea mea. Prețul cărții pentru abonenți este 2 coroane. Abonenții, cari au plătit abonamentul până la 29 Iunie a. c., vor fi introduși în carte. Cartea va apărea în Iulie a. c.

Caransebeș, la 12 Maiu 1902.

Dr. Petru Barbu.

Date statistice. După conscripția din urmă, Brașovul are 36646 locuitori, între cari 14115 Maghiari (și Jidani), 11248 Români și 10644 Germani. Sibiiul are 29577 locuitori, între cari 16141 Germani, 7106 Români și 5747 Maghiari (și Jidovi).

„Cartea de aur“. Dl T. V. Păcățan, fost redactor la „Tribuna“, a scris o carte de mare valoare, în care arată luptele purtate de Români pentru limbă și lege. Procurorul din Cluj i-a intentat proces pentru că ar fi agitat contra naționalității maghiare. Toate exemplarele din „Cartea de aur“ au fost confiscate. Sâmbăta trecută a fost chemat dl Păcățan din nou la judecătorul Gödri, căruia i-a spus, că în carte a reproduș acte istorice, așa că nu poate fi vorba de agitare.

Un mișel prins. I. Becakerian din Lugoj, care făcea comerț cu fete, a fost prins chiar în momentul, când voia să încerce 30 de fete în tren, ca să le esporteze în străinătate. Fetele au fost puse în libertate, ear' mârșavul neguțator a fost arestat.

Frig mare. În Rusia-de-nord a fost săptămâna trecută un frig așa de mare, încât a înghețat Marea-albă. Peste 20 de vapoare au rămas întepenite în gheață.

Din diecesa Lugojului. On. Nicolau Muntean, administrator par. în Dobra, s'a dispus de paroch în Grădiște și administrator protopopesc al Ulpiei-Traiane. — On. Maximiu Ilea, preot neordinat, a fost dispus de adm. par. în Dragăina. — On. Vichente Popovici, paroch în Varadia, a fost pus în deficiență.

O duplică. Referitor la examenul din Turnișor mai primim următoarele: De oare-ce cuvintele „Numai străin n'a fost, ci unul tocmai interesat și nu e mirare, căci tocmai în ziua aceea a fost alegerea de preot“, sunt în mod vădit adredate mie, îmi țin de datorință a constata, că nici-când și în nici o foaie nu am scris eu condus de simț de răsunare precum crede dl Platoș, și dacă la prima alegere de preot nu am reușit, apoi vina este *încrederea mea în „cuvântul“* d-sale.

Ca să se vadă cum stă d-sa cu învătătoarea „cu trup și suflet“, poftescă ori-cine conform *invitării* d-sale și să vadă grădina școlară, și dacă o grădină, — în carea se află 4 altoi din timpuri mai ferice ale Turnișorului și câteva straturi cu ceapă, ear' de aci încolo numai și numai cartofi, este *cultivată* așa cum se cere să fie o grădină școlară — apoi atunci se poate zice, că examenul dela finea anului a fost foarte bun. Ioan Muntean.

Osândiți. Înainte de aceasta cu doi ani locuitorii români din Corniareva s'au împotrivit inginerului Sebestyén József, notarului și primarului din sat, cari voiau să măsoare acolo pământ. Gendarmii au tras foc și au omorât 6 locuitori, ear' mulți au rămas răniți. Tribunalul a ținut acum pertractarea procesului celor dați în judecată și pe Elena Cernescu au osândit-o la 3 ani temniță, ear' pe ceilalți instigatori la 2¹/₂ temniță.

Un atentator spânzurat. Hirsch Lebkuch, care făcuse un atentat contra guvernului din Vilna (Rusia) a fost condamnat la spânzurătoare. Sentința s'a executat în 10 l. c.

Unde dace luxul! Căpitanul de husari Koch din Loșonț fusese condamnat anul trecut la pierderea rangului ofițeresc și la doi ani temniță grea, pentru-că ar fi defraudat 800 fl. În deșert asigură bietul om pe judecători, că el a pierdut banii, fără să știe cum, căci nu i-au crezut. După condamnarea lui s'a prezentat nevastă-sa la judecătorie și a mărturisit, că ea i-a luat cele opt sute de florini din buzunar, ea să-și cumpere haine și alte fleacuri. Cu lacrimi în ochi s'a rugat să fie judecată, amenințând, că dacă nu o vor condamna, se omoară pe sine și își omoară și copiii. Judecătorii a condamnat-o la 1¹/₂ an temniță. Ea a primit sentința cu lacrimi de bucurie, căci și așa nu mai puteam trăi din cauza muștrării de conștiință. Bărbatul a fost liberat.

Băncilor din Bănat pare-că le merge rău în timpul din urmă, căci 12 au banerotat până acum. Causa principală a acestor banerotări e mai ales împrejurarea, că mulți din datorații lor au plecat la America, așa că unele bănci au suferit pierderi de zece de mii de floreni.

La gimnaziul sășesc din Sibiiu au fost anul acesta 36, la școala reală 42 Români. De când cu gimnaziile de stat, Români cari nu pot merge la ale noastre, nu mai frecventează în măsură așa mare gimnaziile sășesti, ceea-ce e pagubă, dacă ne cugetăm la cultura, ce și-o poate câștiga la un institut german și la cea dela unul maghiar.

Opinca. Obiceiul de a umbla desculț sau cu opinci prinde rădăcini și la curți regești. Fetița regelui Victor al Italiei umblă prin palat tot desculță și când iasă, încălță opinci. Tot așa au început să umble cu opinci și copiii bogătanilor din Londra.

La examenul de matură din Lugoj au eșit cu succes și Români Vasile Micuță (eminent), Martin Tremba, Romul Ancușă, Aurel Mihailescu și Arseniu Micu.

Grijiți de copii. O fetiță de 7 ani și un băiat de 3 ani din Sibiiu s'au înținat într'un coteț de porci, unde s'au jucat cu chibrituri (lemnuge). Cotețul s'a aprins și amândoi copiii au ars în el.

Ucis de un cocoș. În Becimen a murit un copil într'un mod neobișnuit. O țerancă își lăsa copilășul de 2 ani singur în curte, unde se juca cu găinile. Dintr'odată se repezi cocoșul la el și-i sparge capul cu ciocul așa de tare, încât i-au eșit creierii din căpățină. Când a venit mama acasă, copilul era mort.

Nou fond bisericesc. Ni-se scrie: Cu prima Ianuarie 1902 în parochia noastră Șarpatoc, tractul Sighișoara, a fost introdus un nou preot, care având în vedere numai binele parochienilor a înființat un fond pentru înfrumusețarea bisericii noastre. La acest fond au contribuit următorii creștini: M. Flittër, paroch 1 cor.; Maria Grecu n. Flittër 1 cor.; Savina Staer 1 cor. 60 bani; Sinefta Câlbează 20 bani; I. Fleșariu, col. com. 50 bani; Ana Barb 18 bani; Maria Tișei 20 bani; Z. Buzaș 1 cor.; Ana Buzaș 60 bani; G. Tomuleț 20 bani; Ana Țințu 1 cor.; F. Cristea 1 cor.; Floarea Buzaș 20 bani; Maria Ganea 40 bani; Z. Bărdaș, 40 bani I. Muntean, inv. 1 cor.; Ir. Nicoară episcop II. 60 bani; V. Cristea, episcop I. 1 cor.

Deci tuturor acestor binefăcători în numele comitetului parochial le aducem pe această cale mulțumita noastră din inimă, și dorim ca cei-ce până acuma au întârziat cu ajutorul lor pentru acest fond să grăbească căci faptă creștinească vor face prin aceasta. Șarpatoc la 6 Iunie 1902. Ioan Muntean, inv.

Produțiunea „Reuniunii meseriașilor din Sibiiu“.

— Mulțumită publică. —

La produțiunea împreună cu cântări, teatru și joc, aranjată de noi la 15 Iunie a. c. am primit următoarele ajutoare respective suprasolviri și anume: Dela direcțiunea casei de economii „Olteana“ din Viștea-inferioară, 10 cor.; Paul Rotariu, avocat și director de bancă (Timișoara) 2 cor.; colonelul c. și reg. în pens. Iacobici 2 cor.; profes. seminarial Demetriu Comșa 2 coroane 50 bani; Timoteiu Popovici și Dr. G. Proca, profesori semin., Ieronim Preda, câte 2 cor.; locotenentul c. și reg. Dem. Florian 2 cor.; Dr. Petru Șpan, profesor seminarial 1 cor. 20 bani; Demetriu Cunțanu, prof. seminarial 1 cor. 40 bani; Ioan Minoiu, măiestru zidar, în calitate de reprezentant al „Reuniunii meseriașilor din Seliște“, 80 bani; Teodor Moldovan, măiestru cismar, Ioan Roman, frizer, Petru Moga, franzelar, Ioan Luca, mechanic (Sadu), Iosif Marcu, pardositor Izidor Grindeanu, măiestru pantofar, Nic. Ișan, chiliaru, Eremie Purece, măiestru lăcătuș, Emil Pătruș, măiestru mășar, Ioan Mihaiu, ospetar, Zacharie Aron, măiestru cismar, A. M., P. C., Nicolae Vătășan, prof. sem., Ioan Broju, capelan c. și reg. militar, Velican, calfă de prăvălie, d-șoara Aurelia Bogorin, Dr. Partenie Barbu, notar de tribunal, fiecare

câte 40 bani; Ilie Mircea, măiestru pantofar (Blaj), Pavel Cotoș, funcționar la consistorul metropolitan, I. Moga, preot Nicolae Togan, administr. protopopesc, culeg.-tipograf Nicolae Simțion, membru onorar al reuniunii, fiecare câte 1 cor.; N. Fischer 80 bani.

La buna reușită a reprezentației piesei »O căsnicie«, mult a contribuit conlucrarea zeloză a d-nei Margareta Moldovan, ca regisoră, și a dlui Ieronim Preda, în greaua misiune de sufler și a dlui George St. Moga, ang. jtat la trupa teatrală a dlui L. Bauer.

Cu pălăria s'a adunat prin subsemnatul president în favorul fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români suma de 13 cor. 36 bani.

Tuturor celor sus amintiți cum și harnicilor diletanți, datori ne simțim a le exprima adânc simțita recunoștință a reuniunii noastre.

Din ședința comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută la 19 Iunie 1902.

Victor Tordășianu, Valeriu Grindeanu,
president. not. substituit.

Concurse bisericesti-scolare.

Archid. gr.-or. Sibiu Post. inv. din Sebeșul-săseș (2, av. 3), Lanorēm (3), Pianul-de-jos (2), Răhău, Deal, Căcova, Laz, Căpâlna, Petrifalēu, Sebeșel, Răchita Puroăreș (2), Tărtăria, (1/2, salar în naturalii), Cioara, Vingard, Săsoiori, — toate în ppresbit. Sebeșului; In protopresb. Orăștiei: Beriu Jibot (2), Gioașiu-de-jos, Romoșel, Bozeș, Renghet, Mada.

La toate aceste posturi se vor computa cuincuenalele legale numai după instituirea definitivă și serviciul de 5 ani neîntrerupt în respectiva comună. Se cere prezentarea la biserică.

Diocesa gr.-or. a Aradului. Post. inv. din Buteni, ppresbit. Butenilor.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui Nicolae Radu, Edinburg (America). E bine să începi dela clasa I., căci altminteri plătești prea mult de geaba.

Instantaneu. Dintr'odată.

Dlui Ioan Galos, Almașul m. Bucuros publicăm.

B. A. 1 Despărțirea la forurile bis. costă mai nimic. 2. Copiii unei femei, care a fost măritată, dar' i-a făcut în nelegiuire, poartă numele ei, adică al bărbatului ei celui legiuit.

Dlui Ioan Crăciun. Dta nu poți pe-

depsi fără lași să 'ți-se constăte prin jurați paguba, care se 'ți se plătească.

Dlui Ilie Cleja, Bărsana. În luna trecută a fost tâng de vite de prăsilă în Sibiu, așa că dacă v'e informați de prin Aprile, puteați face ceva. Dați un anunț plătit în »Foaia Poporului« și în »Landwirtschaftliche Blätter« și veți vedea, cine se oferă să vëndă. Preșurile sânt foarte variate.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Atelier de lăcătușerie în Sibiu.

Subsemnatul aduc la cunoștința onoratului P. T. public, cum că după o praxă de mai mulți ani în cele mai renumite ateliere din monarhie și străinătate, ca al dlui Valerian Gillar, lăcătușul de artă și construcție al curții ces. și reg. din Viena etc. etc., mi-am deschis un

atelier de lăcătușerie de artă și construcție în Sibiu, Rosenanger nr. 9 (Tirgul brânzei)

unde efectuesc tot felul de lucrări aparținătoare acestei branșe, precum:

Porți de fer, balcoane, terase,
galerii, grilajuri de scări și morminte, marchise,
antreuri, luminătoare,
case pentru flori (florări) etc. etc.

în ori-ce stil și după cele mai noue modele. — Afară de aceea am totdeauna în depositul meu cele mai practice și mai bune

sobe de bucătărie

cât se poate de solid lucrate și cu preșurile cele mai moderate.

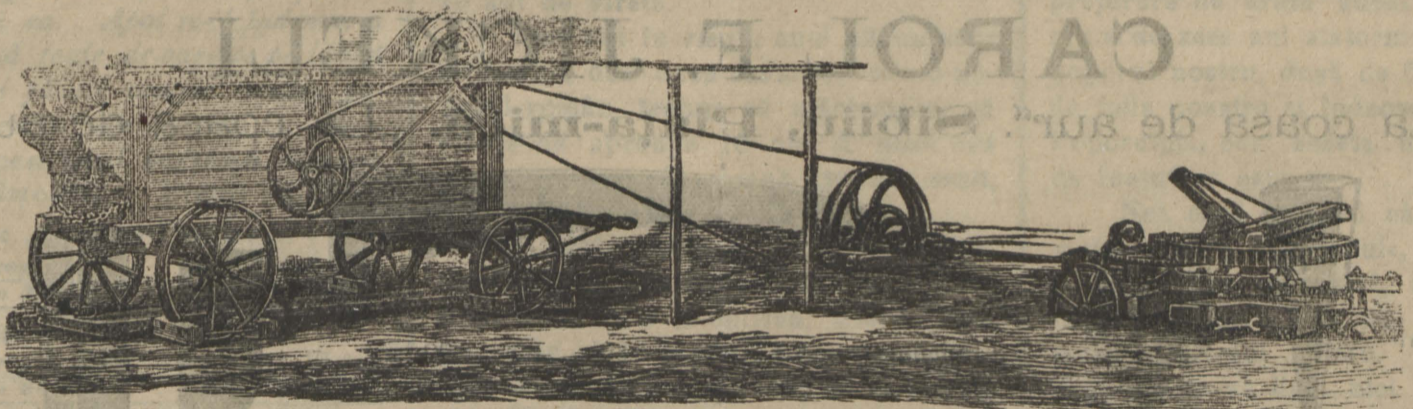
Sperând că P. T. public mă va onora cu numeroase comande, fiind singurul măiestru lăcătuș român aici în Sibiu, semnez

Cu deosebită stimă

Eremie Purece,
măiestru lăcătuș.

55 2—10

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Mașini agricole cu garanție pentru construcția escelentă și mâ-nare ușoară liferază fabrica de mașini agricole A. Török în Sibiu.

Deposit constant: de mașini de îmblătīt, de mână, de cai și de aburi, cu roate de transportat, ciururi de curățīt în trei mărimi, greble de fân de cea mai bună construcție dela 90 cor. în sus, mașini de sēmēnat, sfirmitor de cucuruz, teasuri de poame, struguri și oleu, trienri, mașini de tăiat nutreț, pluguri etc. etc. Ca o specialitate a firmei se recomandă morile ei, cu 1, 2 sau 3 măcinătoare, minate cu apă, aburi sau motori.

Preșuri moderate și condiții avantajoase de plătit.

Representanța generală pentru Transilvania a fabricii de motori

„Langen & Wolf“ în Viena.

Renumiții motori de benzin Original „Otto“ dela Langen și Wolf sânt cei mai ieftini și mai practici, pentru economi și industriași. Nu e lipsă de mașinist și de focar, ori-ce pericol de foc e eschis, astfel că cu o locomobilă-motor de aceasta se poate îmblătīt în mijlocul paielor și pe vreme cu vânt.

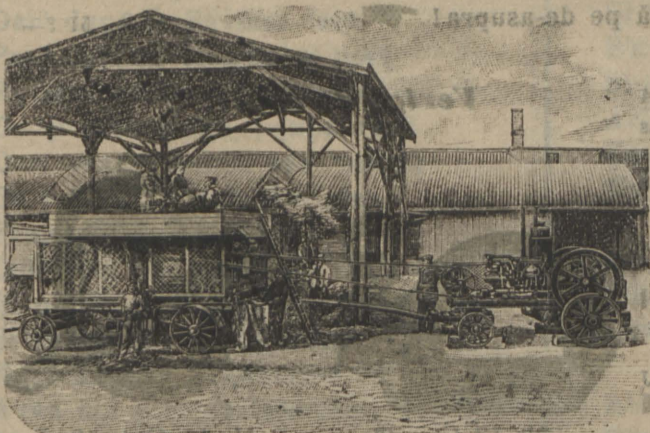
56 1—

Motorul se poate pune ori-și-când în mișcare, speșele sânt neînsemnate, numai 5—6 bani pe oră și pentru o putere de cal.

Motorii Original „Otto“ sânt răspândiți în număr de peste 65.000.

Cu prospecte și preliminar de speșe stau cu plăcere la dispoziție.

Locomobile de benzină și motori se pot vedē în acțiune la ori-ce timp în fabrica mea în Sibiu.

ANUNȚ.

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții, aduce la cunoștință, că dela 1 Iulie a. c. statorește etalonul pentru depuneri spre fructificare cu anuț 5 1/2%, fără anuț 5%.

Se observă, că deponenții vechi au favorul a li-se fructifica depunerile cu 6% până la 1 Iulie 1903.

Mercurea, la 23 Iunie 1902.

57 1-3 **Diracțiunea.**

Vênzare de moșie.

O moșie frumoasă comasată la Veséud (Szász-Vesszöd) lângă Șeica-mare, în depărtare de 1/2 oră dela stația căii ferate, e de vênzare pe lângă un preț convenabil. 54 2-3

Ea constă din 192 jugere arătură și fênat, apoi 49 jugere pădure de fag de 20 ani, precum și edificii de locuit și economice.

Amênunte se capătă la dl Dr. Oscar Kabdebó, Sibiu, strada Măcelarilor nr. 33.

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY,

cel mai răspândit

și mai neescepționabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzem-körút nr. 23.

Căderea părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc escelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedecând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare. 2 47-52

Feriti-vé de imitațiuni.

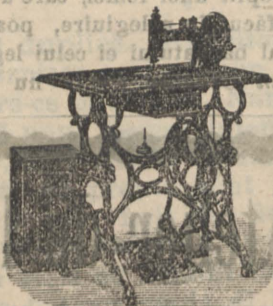
Fiti cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apoteocă și în celelalte prăvălii.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede, Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt esecutate prompt, ieftin și conștiencios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimite la oerere gratis și franco.

Stropitoare pentru peronospora.

Subscrisul ofer st. domni economi cele mai bune stropitoare pentru peronospora plătibile la cassă sau prin accept la toamnă. Mai departe ofer magazinul meu bogat și bine asortat cu articoli de fer calitate I, tinichea, cuie, șuruburi, feruri de plug, garnituri, vase pentru bucătărie, mărfuri de gumă etc. 49 4-5

Cu stima

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia.

CAROL F. JICKELI

„La coasa de aur“. Sibiu, Piața-mică. „La coasa de aur“.

Lungimea	70	75	80	85	90 cm.
1 buc.	cor. 1 60	1 60	1 60	2 --	2 --

Bătută costă cu 10 bani mai mult.

Tocuri de cuți nr. 7 smălțuite pe dinlăuntru și pe dinafară 1 buc. cor. — 40

Nicovale, forma figurei 1 cor. 1 -- 96 2 -- 86 3 **Ciocane**, figura 5 à 250, 300 figura 6 à 300 grame 1 -- 86 -- 90 1 --

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă, nicovală și ciocan, provézute cu semnul CFJ, care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată.

Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vêndate.

La cumpărare de 10 bucați se dă o bucată pe de-asupra!

51 ?-

Verigi de coase.

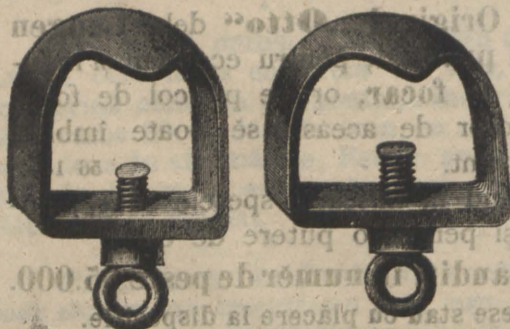
Toporiști de coase,

obiciuite, de lemn 1 bucată K. — 44
Toporiști pentru coase de holde (model introdus de Iulius Teutsch) 1 bucată K — 90
Grăble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștile obiciuite de lemn. 1 bucată K. 1 30

Cuți,

dela 12 bani în sus, în variație bogată. În deosebi recomand: Cuți americane 1 bucată K — 40
Cuți de Bergamo, vinete-închise, cu semnul CFJ 1 bucată K — 80

Verigi de coase.

Nr. 2 C. — 24

Nr. 3 C. — 24

Nr. 13 C. — 30

Nr. 15 C. — 40